

2010 liepos 15

Nr. 13–14
349–350

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE ŠV. LEONARDA MURIALDĄ IR ŠV. JUOZAPĄ BENEDIKTĄ KOTOLENGĄ	2
APIE ŠV. TOMĄ AKVINIETĮ (I–III)	4–9

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	10
Paskirtas naujas Kariuomenės ordinaras	10
Lietuvos jaunimo dienos	11
Iškilmingai užbaigti Kunigų metai	14
Kauno arkivyskupijos globėjo Šv. Jono Krikštytojo šventė	16
Apžvelgta mokslo metų veikla	17
Laimėk savo mokyklai Biblijų komplektą!	19

Homilijos

GYVENTI DABAR	
18 eilinis sekmadienis (C)	20
TIKĖJIMO PRIVILEGIJA	
19 eilinis sekmadienis (C)	21
VAINIKUOTA MOTERIS	
Švč. M. Marijos ėmimas į dangų (Žolinė)	22
VARTAI ANKŠTI, BET ATVIRI	
21 eilinis sekmadienis (C)	23

Ganytojo žodis

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOS ORDINARO KARDINOLO A. J. BAČKIO LAIŠKAS TIKINTIESIEMS	24
KARDINOLO A. J. BAČKIO HOMILIJA VILNIAUS ARKIKATEDROJE ŠV. MIŠIOSE MELDŽIANTIS UŽ A. A. PREZIDENTĄ A. M. BRAZAUSKĄ	25
KARDINOLO A. J. BAČKIO PAMOKSLAS VILNIAUS ARKIKATEDROJE ŠVENČIANT VALSTYBĖS DIENĄ	26

Benediktas XVI

Apie šv. Leonardą Murialdą ir šv. Juozapą Benediktą Kotolengą

2010 m. balandžio 28 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Artėjant Kunigų metų pabaigai, ši paskutinį balandžio trečiadienį norėčiau jums pakalbėti apie du šventus kunigus, rodančius pavyzdį, kaip reikėtų save dovanoti Dievui ir Bažnyčioje bei Bažnyčios labui liudyti artimo meilę stokojantiems broliams ir seserims, – apie šventuosius Leonardą Murialdą (Leonardo Murialdo) ir Juozapą Benediktą Kotolengą (Giuseppe Benedetto Cottolengo). Pirmojo minime 110-ąsias mirties metines ir 40-ąsias paskelbimo šventuoju metines, o antrojo pradžioje švęsti 200-ąsias išventinimo į kunigus metines.

Murialdas gimė 1828 m. spalio 26 d. Turine: tai šventojo Jono Bosko ir šventojo Juozapo Kotolengo Turinas, pasauliečių ir kunigų šventumo pavyzdžių gausos turtinga žemė. Leonardas buvo aštuntas paprastos šeimos vaikas. Vaikystėje kartu su savo broliu įstojo į Savonos pijorų kolegiją gauti pagrindinį, vidurinį ir aukštesnįjį mokyklinį išsilavinimą; ten jis atrado gerai parengtus auklėtojus ir atsидūrė religinėje aplinkoje, besiremiančioje rimta katecheze, lydima reguliaraus pamaldumo praktikavimo. Tačiau paauglystėje jis išgyveno gilią egzistencinę ir dvasinę krizę, paskatinusią grįžti į šeimą ir studijas užbaigti Turine, įsirašius į dvimečius filosofijos kursus. Pasak jo paties, po kelių mėnesių „grįžo į šviesą“, padedamas viso gyvenimo išpažinties malonės, leidusios jam vėl atrasti begalinį Dievo gailestingumą. Tada, jau sulaukęs 17 metų amžiaus, atsiliepdamas į jį pagavusią Dievo meilę, jis apsisprendė tapti kunigu. Kunigystės šventimus priėmė 1851 m. rugsėjo 20 d. Kaip tik tada, darbuodamasis katechetu Angelo Sargo oratorijoje, pažino ir ėmė branginti Joną Boską, įkalbėjusį Leonardą perimti vadovavimą naujai *San Luigi* oratorijai Nova Portoje. Šiai oratorijai jis vadovavo iki 1865 m. Ten išvydo sunkias skurdžiausių gyventojų problemas, lankydamasis jų namuose išsiugdė gilų socialinį, pedagoginį ir apaštališkąjį jautrumą, vėliau paskatinusį savarankiškai imtis įvairialypių iniciatyvų jaunimo labui. Katechizavimas, mokykla ir laisvalaikio veikla sudarė oratorijoje jo auklėjimo metodo pagrindą. Vėlgį Don Boskas panorė turėti jį prie savęs audiencijos, suteiktos palaimintojo Pijaus XI, proga.

1873 m. Murialdas įsteigė Šv. Juozapo kongregaciją – jos apaštališkasis tikslas nuo pradžių buvo jaunimo,

pirmiausia skurdžiausio ir labiausiai apleisto, ugdymas. Turino aplinka tuo metu išsiskyrė intensyviai suklestėjusiais karitatyvine veikla bei darbais, kuriuos Murialdas skatino iki savo mirties 1900 m. kovo 30 d.

Norėčiau pabrėžti, jog Murialdo dvasingumo centrinis branduolys yra įsitikinimas gailestinga Dievo meile: visada geras, kantrus ir dosnus Tėvas savo didį ir begalinį gailestingumą apreiškia atleidimu. Šventasis Leonardas tai patyrė ne intelektiniu, bet egzistenciniu lygmeniu, per gyvą susitikimą su Viešpačiu. Jis visada save laikė gailestingo Dievo pasigailėtu žmogumi, todėl gyveno jausdamas džiugų dėkingumą Viešpačiui, giedrai suvokdamas savo ribas, karštai trokšdamas atgailos, nuolatos dosniai stengdamasis atsiversti. Savo egzistenciją jis matė ne tik šios meilės apšviestą, vedamą, palaikomą, bet ir nuolatos panardintą į begalinį Dievo gailestingumą. Savo dvasiniame testamente Murialdas rašo: „Mane supa tavo, o Viešpatie, gailestingumas <...>. Kaip Dievas yra visada ir visur, lygiai taip visada ir visur yra meilė, visada ir visur yra gailestingumas.“ Atmindamas krizę jaunystėje, jis pastebi: „Ir štai, gerasis Dievas panorė, kad jo gerumas ir dosnumas vėl nepakartojamai suspindėtų. Jis ne tik leido man vėl su juo draugauti, bet ir pašaukė meilės kupinam pasirinkimui: jis pašaukė mane kunigysten ir padarė tai vos už kelių savaičių, kai pas jį grįžau.“ Todėl šventasis Leonardas savo kunigiškąjį pašaukimą išgyveno kaip neužtarnautą Dievo gailestingumo dovaną, kupinas dėkingumo, džiaugsmo ir meilės. Toliau jis rašo: „Dievas mane pasirinko! Jis mane pašaukė, tiesiog privertė prisiimti garbę, šlovę, neapsakomą laimę būti jo tarnu, būti *kitu Kristumi* <...>. O kurgi aš buvau, kai tu, mano Dieve, manęs ieškojai? Pačiame bedugnės dugne! Aš ten buvau, o Dievas ten atėjo manęs ieškoti, čia jis leido man išgirsti jo balsą...“

Pabrėždamas kunigo misijos didybę – kunigo, turinčio tęsti „atpirkimo darbą, Jėzaus Kristaus didį darbą, pasaulio Išganytojo darbą“, tai yra „sielų gelbėjimo darbą“, – šventasis Leonardas nuolatos sau ir kitiems broliams primindavo atsakomybę už gyvenimą, atitinkantį priimtą sakramentą. Dievo meilė ir meilė Dievui – štai jo šventumo kelio stiprybė, jo kunigystės įstatymas, giliausia jo apaštalavimo tarp neturtingų jaunuolių prasmė ir jo maldos versmė. Šventasis Leonardas Murialdas, kupinas pasitikėjimo, atidavė save Apvaizdai ir dosniai vykdė dieviškąją valią, palaikydamas ryšį su Dievu ir tarnaudamas neturtingiems, jauniems žmonėms. Taip jis kontempliacijos tylą suvienijo su neblėstančia karšta veikla, ištikimybę kasdienėms pareigoms – su genialiomis iniciatyvomis, o gebėjimą įveikti sunkumus – su dvasios giedrumu. Tai ir yra jo šventumo kelias įgyvendinant meilės Dievui ir artimui įsakymą.

Keturiasdešimt metų iki Murialdo ta pačia meilės dvasia gyveno ir šventasis Juozapas Benediktas Kotolengas, steigėjas to, ką pats pavadino „Mažaisiais dieviškosios Apvaizdos namais“, o šiandien vadinama ir *Cottolengo*. Ateinantį sekmadienį, lankydamasis Turine, turėsiu progą pagerbti mariuosius šio šventojo palaikus ir susitikti su „Mažųjų namų“ svečiais.

Juozapas Benediktas Kotolengas gimė 1786 m. gegužės 3 d. Bra, nedideliame Kuneo (Cuneo) provincijos mieste. Jis buvo pirmasis iš dvylikos vaikų – šeši jų mirė jauno amžiaus – ir nuo mažumės išsiskyrė didžiuliu jautrumu vargšams. Pasuko kunigystės keliu, jo pavyzdžiu pasukui pasekė ir du jaunesni broliai. Jaunystės metai buvo napoleoniškosios avantiūros ir vėlesnių problemų religinėje ir socialinėje srityje laikotarpis. Kotolengas tapo geru kunigu, ieškoma daugybės atgailautojų, ir to meto Turine pamokslaudamas per dvasines rekolekcijas ir konferencijas universiteto studentams visada sulaukdavo žymios sėkmės. Būdamas 32 metų amžiaus, tapo *Švenčiausiosios Trejybės*, kunigų kongregacijos, turėjusios užduotį darbuotis Viešpaties Kūno bažnyčioje ir puošti religines miesto ceremonijas, kanauninku, tačiau šioje struktūroje jautėsi persmelktas nerimo. Dievas rengė jį ypatingai misijai, ir kaip tik vienas netikėtas ir lemtingas susitikimas leido jam suvokti, kokia turėtų būti jo tarnybos būsimoji paskirtis.

Viešpats mūsų kelyje visada išdėsto ženklų, rodančių, kokia linkme pagal jo valią reikėtų eiti į savo tikrąjį gerį. Kotolengui tai dramatiškai nutiko 1827 m. rugsėjo 2 d. sekmadienio rytą. Iš Milano į Turiną atvyko labiau negu įprastai perpildyta pašto karieta, į kurią buvo įsipraudusi ištisa prancūzų šeima; motina, lydima penkių vaikų, buvo nėščia ir smarkiai karščiavo. Paklajojusi po įvairias ligonines, šeima pagaliau prisiglaudė viešuosiuose namuose, tačiau moters būklė vis blogėjo, ir keli žmonės leidosi ieškoti kunigo. Per kažkokį slėpinį planą jie sutiko Kotolengą, ir kaip tik jis, sielvartaujant visai šeimai, sunkia ir prislėgta širdimi palydėjo šią jaunąją motiną iki mirties. Atlikęs šią skausmingą užduotį, kančios pilna širdimi jis leidosi prie Švenčiausiojo Sakramento, kur meldėsi: „Mano Dieve, kodėl? Kodėl panorai, kad būčiau to liudininkas? Ko tu iš manęs nori? Ką turiu daryti?“ Jis pakilo, liepė skambinti varpais bei uždegti žvakes ir sutikdamas smalsuolius bažnyčioje kalbėjo: „Įvyko malonė! Įvyko malonė!“ Nuo tos akimirkos Kotolengas pasikeitė: visus savo gebėjimus, pirmiausia ūkinius ir organizacinius, paskyrė iniciatyvoms labiausiai stokojančiųjų labai žadinti.

Jis mokėjo į savo sumanymą įtraukti dešimtis bendradarbių ir savanorių. Savo darbui išplėsti Turino pakraštyje pastatydino savotišką kaimą, kur kiekvienas namas,

kurių pavykdavo pastatyti, gaudavo reikšmingą vardą: „Tikėjimo namai“, „Vilties namai“, „Meilės namai“. Jis laikėsi „šeimos“ stiliaus ir taip sukūrė tikras bendruomenes žmonių – savanorių, vyrų ir moterų, vienuolių ir pasauliečių, jungtinėmis jėgomis priimančių ir įveikiančių kylančius sunkumus. Kiekvienam tuose „Mažuosiuose dieviškosios Apvaizdos namuose“ tekdavo apibrėžta užduotis: vienas dirbdavo, kitas meldavosi, trečias mokydavo arba vadovaudavo. Sveikieji ir sergantieji dalydavosi ta pačia kasdienybės našta. Pagal to meto paprotį atsižvelgiant į poreikius ir ypatingas reikmes būdavo suskirstytas ir religinis gyvenimas. Ypatingam savo draugijos kunigų ugdymui Kotolengas įsteigė seminariją. Jis visada būdavo pasirengęs būti vadovaujamas dieviškosios Apvaizdos ir jai tarnauti ir niekada ja neabejojo: „Aš niekam netinku ir net nežinau, ką darau. Tačiau dieviškoji Apvaizda neabejotinai žino, ko ji nori. Man rūpi tik ja sekti. Pirmyn *in Domino*.“ Savo vargšams ir stokojantiems jis visada prisistatydavo kaip „Dieviškosios Apvaizdos parankinis“.

Šalia nedidelių miestelių jis taip pat norėjo įsteigti penkis kontempliatyviųjų seserų vienuolynus ir vieną eremitų vienuolyną, visa tai laikydamas savo svarbiausiu sumanymu, savita viso savo savotiško darbo „širdimi“. Kotolengas mirė 1842 m. balandžio 30 d., paskutiniai jo žodžiai buvo: „*Misericordia, Domine; Misericordia, Domine*. Geroji ir šventoji Apvaizda... Švenčiausioji Mergele, dabar tave liečiu.“ Visas jo gyvenimas, kaip rašė tuometinis laikraštis, buvo „intensyvi meilės diena“.

Brangūs bičiuliai, abu šie šventi kunigai, kurių kelis brožus pristačiau, savo tarnyboje gyveno dovandami save visą labiausiai skurstantiesiems, stokojantiems, paskutiniems, savo veiklos giliają šaknį, neišsenkančią versmę atlasdami santykiyje su Dievu ir semdami iš jo meilės kupini gilaus įsitikinimo, jog neįmanoma mylėti artimo negyvenant Kristuje ir Bažnyčioje. Jų užtarimas ir pavyzdys ir toliau teapšviečia tarnybą tokios daugybės kunigų, pasiaukojamai ir dosniai tarnaujančių Dievui ir jiems patikėtajai kaimenei, ir tepadedą kiekvienam džiugiai ir dosniai dovanoti save Dievui ir artimui.

Benediktas XVI

Apie šv. Tomą Akvinietį (I)

2010 m. birželio 2 d.

Brangūs broliai ir seserys,

Po kelių katechezų apie kunigystę ir mano paskutinę kelionę šiandien grįžtame prie mūsų pagrindinės temos, būtent prie viduramžių kai kurių didžiųjų mąstytojų apmąstymo. Neseniai susipažinome su didžia šv. Bonaventūros, pranciškono, asmenybe, o šiandien norėčiau pakalbėti apie tą, kurį Bažnyčia vadina *Doctor communis*, t. y. apie šv. Tomą Akvinietį. Mano garbingasis pirmtakas popiežius Jonas Paulius II savo enciklikoje *Fides et ratio* priminė, kad „Bažnyčia buvo teisi, nuolat pristatydama šv. Tomą Akvinietį kaip mąstymo mokytoją ir teisingo teologinio tyrinėjimo pavyzdį“ (43). Nestebėtina, kad šv. Tomas Katalikų Bažnyčios katekizme po šv. Augustino cituojamas dažniausiai iš ten minimų autorių – per šešiasdešimt kartų! Jis taip pat buvo vadinamas *Doctor angelicus*, tikriausiai dėl savo dorybių, pirmiausia dėl iškilios minties ir tyro gyvenimo.

Tomas gimė tarp 1224 ir 1225 m. pilyje, kurią jo kilminga ir turtinga šeima valdė Rokasekoje (Roccaseca) prie Akvino, netoli garsios Montekasino abatijos, kur jį tėvai pasiuntė susipažinti su pirmaisiais mokslo pagrindais. Po metų ar daugiau jis persikėlė į Neapolį, Sicilijos karalystės sostinę, kur Frederikas II buvo įsteigęs prestižinį universitetą. Ten be jokių apribojimų buvo mokoma graikų filosofo Aristotelio minties, su kuria jaunas Tomas susipažino ir iškart išvelgė jos didžiulę vertę. Tačiau svarbiausia, kad tais Neapolyje praleistais metais gimė jo dominikoniškasis pašaukimas. Tomą iš tiesų patraukė ne per seniausiai šv. Domyko įsteigto ordino idealas. Vis dėlto, kai jis apsilanko dominikono abata, šeima pasipriešino jo pasirinkimui, ir jam, palikus vienuolyną, teko kurį laiką praleisti su šeima.

1245 m., jau vyresnis, Tomas galėjo toliau žengti savo atsako į Dievo pašaukimą keliu. Jį pasiuntė į Paryžių studijuoti teologijos vadovaujant kitam šventajam, Albertui Didžiajam, apie kurį neseniai kalbėjau. Albertui ir Tomui nuoširdžiai ir artimai susidraugavus ir išmokus vienas kito atžvilgiu pagarbos bei geranoriškumo, Albertas pageidavo, kad jo mokinys vyktų paskui jį į Kelną, kur ordino vyresniųjų prašymu turėjo įsteigti teologijos studiją. Tomas dabar susipažino su visais Aristotelio veikalais ir jų arabiškais komentarais, kuriuos Albertas cituodavo ir aiškino.

Tuo laikotarpiu lotyniškojo pasaulio kultūrą smarkiai stimuliuavo susitikimas su ilgai ignoruotais Aristotelio kūriniais. Šie raštai apie pažinimo prigimtį, gamtos mokslus, metafiziką, sielą ir etiką buvo kupini informacijos ir įžvalgų, kurios atrodė teisingos ir įtikinančios. Tai buvo visą pasaulį apimanti vizija, išplėtota be ir pirma Kristaus grynųjų protu ir, regis, kaip tokia besisiūlanti protui; jaunuolius nepaprastai traukdavo tokią filosofiją sutikti ir pažinti. Šį milžinišką antikos žinių bagažą, atrodė, gebantį naudingai atnaujinti kultūrą, atverti visiškai naujus horizontus, daug kas perimdavo entuziastingai ir kartais net nekritiškai. Tačiau kiti baimindavosi, kad Aristotelio pagoniškos mintys prieštarauja krikščionių tikėjimui, ir atsisakė davė jį studijuoti. Susidūrė dvi kultūros: iš pagrindų racionali ikikrikščioniškoji Aristotelio kultūra ir klasikinė krikščionių kultūra. Kai kurie momentai skatino atmesti Aristotelį, lygiai kaip ir jį pristatančius Avicena ir Averojų. Pastarieji, tiesą sakant, ir buvo aristoteliškosios filosofijos perteikėjai lotyniškajam pasauliui. Šie komentuotojai, pavyzdžiui, mokė, kad žmonės neturį asmeninio proto, kad egzistuoja visuotinis protas, visiems bendra dvasinė substancija, veikianti visuose kaip „vienatinė“, t. y. nuasmenindavo žmogų. Kita ginčytina arabų komentuotojų pozicija buvo mintis, jog pasaulis lygiai toks pat amžinas, kaip ir Dievas. Suprantama, jog universitetiniame ir bažnytiniame pasaulyje dėl to kildavo nepabaigiami disputai. Aristoteliškoji filosofija plito net tarp paprastų žmonių.

Tomas Akvinietis Alberto Didžiojo mokykloje atliko veiksmą, iš pagrindų svarbų filosofijos ir teologijos istorijai, mano požiūriu, net visai kultūros istorijai: jis nuodugniai išstudijavo Aristotelį ir jo aiškintojus, išgijęs originalių tekstų graikų kalba naujus vertimus į lotynų kalbą. Tad jam neberekėjo remtis vien arabų komentuotojais, jis originalius tekstus galėjo skaityti pats ir pakomentavo didžiąją Aristotelio kūrinių dalį atskirdamas, kas teisinga, nuo to, kas abejotina ar visiškai atmestina, parodydamas jų dermę su krikščioniškojo Apreiškimo duomenimis ir gausiai bei įžvalgiai panaudodamas Aristotelio mintis savo teologiniuose raštuose. Vienu žodžiu, Tomas Akvinietis parodė, jog tarp krikščionių tikėjimo ir proto egzistuoja natūrali darna. Didis Tomo darbas buvo tai, kad jis dviejų kultūrų susidūrimo momentu, kai atrodė, jog tikėjimas turi pasiduoti protui, parodė, kad jie eina sykiu, kad tai, kas atrodė su tikėjimu nesuderinamas protas, nėra protas ir kad tai, kas atrodė tikėjimas, nėra tikėjimas, jei prieštarauja tikrajam racionalumui. Tad jis sukūrė naują sintezę, darysiančią įtaką ateinančių amžių kultūrai.

Dėl savo puikių intelektinių talentų Tomas buvo vėl pakviestas į Paryžių užimti teologijos profesoriaus

vietos dominikonų katedroje. Čia pradėta jo ligi mirties trukusi literatūrinė veikla, stebinanti savo nepaprasta gausa: tai Šventojo Rašto komentarai, nes teologijos profesorius pirmiausia būdavo Rašto aiškintojas, Aristotelio raštų komentarai, didžiulės apimties sisteminiai veikalai, tarp kurių išsiskiria *Summa theologiae*, traktatai ir įvairių argumentų aptarimai. Rašyti raštus padėjo keli sekretoriai, tarp jų buvo jam ištikimai atsidavęs brolis Reginaldas Pipernietis, su kuriuo jį siejo broliška ir nuoširdi, didelio pasitikėjimo ženklinama draugystė. Tai šventųjų bruožas – jie puoselėja draugystę, nes tai viena iš kilniausių žmogaus širdies apraiškų ir joje glūdi kai kas dieviška, kaip savo *Summa theologiae* paaiškino pats Tomas: „Meilė pirmiausia yra žmogaus draugystė su Dievu ir jam priklausančiomis būtybėmis“ (II, q. 23, a. 1).

Paryžiuje Tomas ilgam ir stabiliai neįsikūrė. 1259 m. dalyvavo Valansjene dominikonų generalinėje kapituloje, kur priklausė komisijai, nustačiusiai ordino studijų programą. Paskui 1261–1265 m. Tomas buvo Orvjete. Popiežius Urbonas IV, didžiai vertinęs Tomą, pavedė jam sukurti liturginius tekstus *Corpus Domini* iškilmei, kurią rytoj švęsime, įsteigtai po eucharistinio stebuklo Bolsenoje. Tomas išsiskyrė subtilia eucharistine siela. Nuostabiausi himnai, Bažnyčios liturgijoje giedami švenčiant Viešpaties Kūno ir Kraujo realaus buvimo Eucharistijoje slėpinį, priskiriami jo tikėjimui ir teologinei išminčiai. 1265–1268 m. Tomas gyveno Romoje, kur veikiausiai vadovavo studijai, būtent ordino studijų namams, ir kur pradėjo rašyti savo *Summa theologiae* (plg. Jean Pierre Torell. *Tommaso d'Aquino. L'uomo e il teologo*. Casal Monf., 1994, p. 118–184).

1269 m. jis vėl buvo pakviestas į Paryžių antram mokymo ciklui. Studentai – tai suprantama – entuziastingai sutiko jo paskaitas. Pasak vieno buvusio jo studento, į Tomo kursus suplūsdavo tiek studentų, kad jie vos tilpdavo į auditorijas. Jis taip pat asmeniškai pridūrė, jog jam „klausytis [Akviniečio] būdavo didžiulė laimė“. Tai, kaip Tomas aiškino Aristotelį, buvo priimtina ne visiems, bet net jo akademiniai priešininkai, kaip antai Gotfridas Fontenietis, pripažindavo, kad brolio Tomo mokymas naudingumu bei verte pranokdavęs ir pataisydavęs visų kitų mokytojų mokymus. Galbūt norėdami ištraukti jį iš vykstančių gyvų diskusijų, jo vyresnieji dar kartą pasiuntė jį į Neapolį karaliaus Karolio I, ketinusio pertvarkyti universitetines studijas, dispozicijon.

Tomas ne tik studijavo ir mokė, bet ir negailėdamas jėgų pamokslaudavo liaudžiai. Žmonės noriai rinkdavosi jo pasiklausyti. Sakyčiau, jog teologams tikrai didžiulė malonė gebėti paprastai ir su užsidegimu kalbėti tikintiesiems. Negana to, pamokslų sakymo tarny-

ba pačius teologijos mokytojus pamoko sveiko pastoracinio realizmo ir gyvomis paskatomis praturtina jų tyrinėjimus.

Tomo žemiškojo gyvenimo paskutiniai mėnesiai liko apgaubti ypatingos, sakyčiau, slėpingos atmosferos. 1273 m. gruodį jis pakvietė savo draugą ir sekretorių Reginaldą, kad pasakytų jam, jog yra nusprendęs nutraukti visus darbus, nes per šv. Mišių šventimą dėl antgamtinio apreiškimo supratęs, jog viskas, ką jis iki tol parašė, tėra „šiaudų šūsnis“. Tas slėpingas epizodas padeda mums suvokti ne tik Tomo asmeninį nuolankumą, bet ir tai, jog visa, ką mums pavyksta išmąstyti ir pasakyti apie tikėjimą, kad ir kaip iškilu ir gryna tai būtų, be galo pranoksta Dievo didybė ir grožis, pilnatviškai atsiskleisiantys mums rojuje. Po kelių mėnesių, vis dar paskendęs mąsloje meditacijoje, Tomas mirė pakeliui į Lioną, kur turėjo dalyvauti popiežiaus Grigaliaus X sušauktame visuotiniame Susirinkime. Kupinas didelio dievobaimingumo, priėmęs Viatiką, savo dienas jis užbaigė Fosnovos cistersų abatijoje.

Šv. Tomo Akviniečio gyvenimą ir mokymą galima apibendrinti epizodu, perduotu senųjų biografų. Šventajam savo papratimu rytą meldžiantis priešais Neapolio Šv. Mikalojaus koplyčios Nukryžiuotąjį, bažnyčios zakristijonas Domenico da Caserta nugirdo tokį pokalbį. Tomas susijaudinęs klausė, ar tai, ką jis parašė apie krikščionių tikėjimo slėpinius, teisinga. Ir Nukryžiuotasis atsiliepė: „Gera! apie mane kalbėjai, Tomai. Kokio atlygio nori?“ Ir Tomas atsakė taip, kaip mes visi, Kristaus draugai ir mokiniai, trokštume visada atsakyti: „Nieko kita tik Tavęs, Viešpatie!“ (ten pat, 320).

Benediktas XVI

Apie šv. Tomą Akvinietį (II)

2010 m. birželio 16 d.

Šiandien norėčiau tęsti supažindinimą su šventuoju Tomu Akviniečiu, su tokiu reikšmingu teologu, kad studijuoti jo mintį nedviprasmiškai Vatikano II Susirinkimas rekomenduoja dviejuose dokumentuose – dekrete *Optatam totius* apie kunigų ugdymą ir deklaracijoje *Gravissimum educationis* apie katalikiškąją auklėjimą. Apskritai jau 1880 m. didelis tomistinių studijų gerbėjas bei skatintojas popiežius Leonas XIII norėjo šventąjį Tomą paskelbti katalikiškųjų mokyklų ir universitetų globėju.

Taip jį branginti daugiausia akina ne tik jo mokymo turinys, bet ir taikomas metodas, jo naujoji sintezė ir filosofijos bei teologijos perskyra. Bažnyčios tėvai susidūrė su įvairiomis filosofijomis, kilusiomis iš platoniškosios mokyklos; jos siūlė visa apimančią požiūrį į pasaulį ir gyvenimą, įskaitant Dievą ir religiją. Susidūrė su tomis filosofijomis, jie, trokšdami surasti atsakymus į esminius žmogaus klausimus, remdamiesi tikėjimu bei platonizmo elementais išrutuliojo naują visa apimančią požiūrį į tikrovę. Šį bibliniu apreiškimu grįstą ir, pasitelkiant tikėjimo pataisytą platonizmą, išrutuliotą požiūrį jie pavadino „mūsų filosofija“. Tad žodžiu „filosofija“ žymėta ne grynai racionali ir, kaip tokia, nuo tikėjimo besiskirianti sistema, bet tikėjimo šviesoje išplėtotas ir proto apmąstant perimtas visa apimantis požiūris į tikrovę, tikrai pranokstantis proto gebėjimus, tačiau sykiu, kaip toks, jį ir patenkinantis. Susitikimas su ikirikščioniškąja Aristotelio (mirusio apie 322 m. pr. Kr.) filosofija šventajam Tomui atvėrė naują perspektyvą. Aristoteliškoji filosofija aiškiai buvo išrutuliuota nepažįstant Senojo ir Naujojo Testamento, pasaulio aiškinimas be apreiškimo, vien protu. Ir tas nuoseklus racionalumas buvo įtikinantis. Tad senoji Bažnyčios tėvų „mūsų filosofija“ nebefunkcionavo. Santykį tarp filosofijos ir teologijos, tarp tikėjimo ir proto teko apmąstyti iš naujo. Egzistavo, kaip tokia, visa apimanti ir įtikinanti „filosofija“, už tikėjimą pirmesnis racionalumas, ir „teologija“, mąstymas su tikėjimu ir tikėjime. Iškilė primygtinis klausimas: ar racionalumo pasaulis, be Kristaus mąstoma filosofija, suderinama su tikėjimo pasauliu? O galbūt jiedu vienas kitą šalina? Neutrūko elementų, rodančių abiejų pasaulių nesuderinamumą, tačiau šventasis Tomas tvirtai tikėjo jų suderinamumu, negana to, buvo įsitikinęs, jog nepažįstant Kristaus išrutuliuota filosofija, kad taptų atbaigta, tartum laukė Jėzaus šviesos. Tai ir buvo didysis šventojo Tomo „siurprizas“, nulėmęs jo mąstymo kelią. Didžiojo mokytojo istorinė misija buvo parodyti filosofijos ir teologijos viena nuo kitos nepriklausomumą ir sykiu jų abipusį santykiškumą. Tai leidžia suprasti, kodėl XIX amžiuje, kai primygtinai teigtas šiuolaikinio proto ir tikėjimo nesuderinamumas, popiežius Leonas XIII atkreipė dėmesį į šventąjį Tomą kaip tą, kuriuo plėtojant dialogą tarp vieno ir kito reikėtų vadovautis. Savo teologiniame darbe šventasis Tomas tą santykiškumą suponuoja ir konkretizuoja. Tikėjimas sutvirtina, įtraukia ir apšviečia žmogaus proto įgytą tiesos paveldą. Pasitikėjimas, šventojo Tomo teikiamas šiems dviem pažinimo įrankiams – tikėjimui ir protui, gali būti grindžiamas įsitikinimu, jog abu kyla iš vienintelio tiesos šaltinio, dieviškojo *Logos*, veikiančio ir sukūrimo, ir atpirkimo plotmėje.

Pripažįstant proto ir tikėjimo santarą, sykiu taip pat būtina pripažinti, jog jie naudojasi skirtingomis paži-

nimo procedūromis. Protas suvokia tiesą jos vidinio tiesioginio ar netiesioginio akivaizdumo galia, o tikėjimas tiesą pripažįsta remdamasis apsiereiškiančio Dievo žodžio autoritetingu. *Summa theologiae* pradžioje šventasis Tomas rašo: „Mokslų tvarka dvejopa; vieni pradeda nuo principų, pažįstamų prigimtinė proto šviesa, kaip antai matematika, geometrija ir panašiai; kiti pradeda nuo principų, pažįstamų aukštesniais mokslais, kaip antai perspektyva, besiremianti per geometriją pažintais principais, arba muzika, besiremianti per matematiką pažintais principais. Šiuo būdu mokslas yra ir šventasis mokymas (t. y. teologija), nes remiasi mokslais, pažįstamais tik aukštesniojo žinojimo, būtent Dievo ir šventųjų, šviesoje“ (I, q. 1, a. 2).

Tokia perskyra laiduoja autonomiją tiek žmogiškiems, tiek teologiniams mokslams. Tačiau tai neprilygsta atskirčiai, bet, priešingai, apima abipusį ir naudingą bendradarbiavimą. Tikėjimas apsaugo protą nuo bet kokios pagundos nepasitikėti savo gebėjimais, skatina jį atsiverti vis platesniems horizontams, palaiko pagrindų paiešką ir praturtina proto darbą, kai tas leidžiasi į antgamtinę santykio tarp Dievo ir žmogaus plotmę. Pasak šventojo Tomo, žmogaus protas, pavyzdžiui, gali nesunkiai pasiekti ištarą apie vieno Dievo egzistavimą, tačiau tik tikėjimas, priimantis dieviškąjį apreiškimą, įstengia prisiartinti prie trivienio Dievo meilės slėpinio.

Kita vertus, ne vien tikėjimas padeda protui. Protas savo priemonėmis irgi gali reikšmingai padėti tikėjimui, pasitar naudamas jam trejopai; šventasis Tomas Boecijaus *De Trinitate* komentarų įžangoje tai apibendrina šitaip: „Atskleisti tikėjimo pagrindus; per panašybes paaiškinti tikėjimo tiesas; atmesti prieštaras, keliamas prieš tikėjimą“ (q. 2, a. 2). Visa teologijos istorija iš esmės yra toks proto taikymas, parodantis tikėjimo suprantamumą, jo sąryšingumą ir vidinę darną, racionalumą ir gebėjimą skatinti žmogaus gerovę. Teologinio mąstymo teisingumas ir tikroji pažintinė reikšmė remiasi teologinės kalbos, kuri, pasak šventojo Tomo, pirmiausia yra analoginė kalba, verte. Dievą, Kūrėją, ir jo kūrinių būtį skiria begalinis atstumas; nepanašumas visada didesnis negu panašumas (plg. DS 806). Vis dėlto, nepaisant viso Kūrėjo ir jo kūrinio skirtingumo, analogija tarp sukurtosios būties ir Kūrėjo būties leidžia žmogiškais žodžiais kalbėti apie Dievą.

Šventasis Tomas pagrindė mokymą apie analogiją – ne tik išskirtinai filosofiniais argumentais, bet ir tuo, kad Apreiškimu Dievas pats kalbėjęs su mumis ir taip suteikęs mums leidimą apie jį kalbėti. Manau, jog šį mokymą svarbu priminti. Juk jis padeda įveikti kelias šiuolaikinio ateizmo prieštaras, kuriomis neigiama, kad religinė kalba turi objektyvią reikšmę, ir atstovaujama nuomonei,

jog jai būdinga tik subjektyvi ar tiesiog emocinė vertė. Tokia prieštara išplaukia iš to, kad pozityvistinis mąstymas įsitikinęs, jog žmogus pažįsta ne būtį, bet tik patiriamas tikrovės funkcijas. Kartu su šventuoju Tomu ir didžiaja filosofine tradicija esame įsitikinę, kad žmogus iš tikrųjų pažįsta ne tik funkcijas, kurios yra gamtamokslio objektas, bet ir kai ką pačios būties, pavyzdžiui, asmenį, kito „tu“, ne vien fizinį ir biologinį jo būties aspektą.

Vadovaudamasi šiuo šventojo Tomo mokymu, teologija teigia, jog religinė kalba, nepaisant viso jos ribotumo, apdovanota prasme – nes prisiliečiame prie būties, – nelyginant rodyklė, nukreipta ir kreipianti į tikrovę. Tą pamatinę žmogaus proto ir krikščioniškojo tikėjimo santarą liudija dar vienas pamatinis Akviniečio mąstymo principas: dieviškoji malonė žmogaus prigimties nenaikina, bet ją suponuoja ir išstobulina. Mat pastaroji nuodėmės yra ne sunaikinta, bet pažeista ir susilpninta. Dievo dovanojama ir per kūnu tapusio Žodžio slėpinį perteikiama malonė yra absoliučiai neužtarnauta dovana, išgydanti prigimtį, suteikianti jai galios bei padedanti siekti kiekvieno vyro ir kiekvienos moters širdyje įgimto tikslo – laimės. Dieviškoji malonė apvalo, perkeičia ir išaukština visus žmogiškosios būties gebėjimus.

Toks itin aktualus prigimties ir malonės santykis svariai taikomas šventojo Tomo moralės teologijoje. Šios srities mokymo šerdimi jis padaro naująjį įstatymą, Šventosios Dvasios įstatymą. Tvirtai vadovaudamasis Evangelija, jis pabrėžia, kad šis įstatymas yra Šventosios Dvasios dovana, tenkanti visiems, kurie tiki į Kristų. Šia malone remiasi Bažnyčioje perteikiamų magisterinių ir moralinių tiesų rašytinis ar sakytinis mokymas. Šventasis Tomas akcentuoja pagrindinį vaidmenį, moraliniame gyvenime tenkantį Šventosios Dvasios veikimui. Taip jis leidžia suprasti, jog per malonę, iš kurios kyla visos dieviškosios dorybės, kiekvienas krikščionis, jei tik puoselėja autentišką gyvą tikėjimo santykį su Kristumi ir atsiveria jo Šventosios Dvasios veikimui, gali pasiekti aukštuosius Kalno pamokslo tikslus. Tačiau Akvinitis priduria: „Net jei malonė yra veiksmingesnė už prigimtį, prigimtis žmogui yra esmingesnė“ (*Summa theologiae*, Ia, q. 29, a. 3), todėl krikščioniškosios moralės perspektyvoje išsitenka ir protas, gebantis pažinti prigimtinių moralės įstatymą. Svarstydamas, ką daryti gera ir kokio blogio vengti, protas gali suvokti kiekvieno širdyje glūdinčią laimę ir jog tai reiškia atsakomybę kitų atžvilgiu ir verčia siekti visuotinės gerovės. Kitaip tariant, žmogaus dieviškosios ir moralinės dorybės šaknijasi žmogaus prigimtyje. Etines pastangas lydi, remia ir motyvuoja dieviškoji malonė. Tačiau, kaip tokie, žmonės, šventojo Tomo požiūriu, tikintys ir netikintys, yra pašaukti pažinti žmogaus prigimties reikalavimus,

pasireiškiančius prigimtinė teise, ir remdamiesi ja suformuluoti pozityviuosius įstatymus, t. y. įstatymus, priimamus civilinės ar politinės valdžios žmonių bendram gyvenimui reguliuoti.

Visada, kai paneigiama prigimtinė teisė ir joje glūdinti atsakomybė, dramatiškai atveriamas kelias etiniam reliatyvizmui individualiu lygmeniu ir valstybiniam totalitarizmui politiniu lygmeniu. Visuotinėms žmogaus teisėms ginti ir asmens absoliučiai vertei bei kilnumui teigti būtinas pamatas. Argi tas pamatas nėra kaip tik prigimtinė teisė su nuo jos neatsiejamomis vertybėmis, į kurias jinai kreipia? Garbingasis Dievo tarnas Jonas Paulius II savo enciklikoje *Evangelium vitae* parašė iki šiol labai aktualius žodžius: „Visuomenės ateities ir patikimos demokratijos vystymo labui būtina reikia iš naujo atrasti esmines, prigimtas žmogiškas ir moralines vertybes, kylančias iš pačios žmogaus tiesos, išreiškiančias bei saugančias asmens orumą: nei individas, nei dauguma, nei valstybė šių vertybių negali sukurti, pakeisti ar sunaikinti – tegali jas tik pripažinti, gerbti ir skatinti“ (71).

Galiausiai šventasis Tomas mums siūlo plataus ir pasitikinčio žmogiškojo proto sąvoką: „plataus“, nes neribojamo vadinamojo empirinio-mokslinio proto erdvės, bet atviro visai būčiai ir per tai pamatiniams bei nepaneigiamiems žmogaus gyvenimo klausimams; „pasitikinčio“, nes žmogaus protas, ypač jei įkvėpimo semiasi iš krikščioniškojo tikėjimo, skatina civilizaciją, pripažįstančią asmens kilnumą, jo teisių neliečiamumą ir jo pareigų saistomumą. Nestebėtina, kad mokymas apie asmens kilnumą, pamatinis žmogaus teisių neliečiamumui pripažinti, subrendo mąstymo aplinkoje, perėmusioje šventojo Tomo Akviniečio, aukštai vertinusio žmogiškąjį kūrinį, paveldą. Griežta filosofine kalba jis apibrėžė jį kaip „didžiausią tobulybę, kokią galima rasti gamtoje, t. y. kaip subjektą, subsistuojantį protingoje prigimtyje“ (*Summa theologiae*, Ia, q. 29, a. 3).

Gilus šventojo Tomo Akviniečio mąstymas trykšta – to niekada neturėtume užmiršti – iš jo gyvo tikėjimo ir karšto maldingumo, pasireiškiančių įkvėptomis maldomis, kaip kad šioji, kuria jis prašo Dievo: „Duok man, meldžiu, valios tavęs ieškoti, išminties tave surasti, gyvenimo, kuris tau patiktų, ištvėrmės kupinam pasitikėjimo tavęs laukti ir pasitikėjimo pagaliau tave apglėbti.“

Benediktas XVI

Apie šv. Tomą Akvinietį (III)

2010 m. birželio 23 d.

Šiandien trečia dalimi norėčiau užbaigti katechezes apie šventąjį Tomą Akvinietį. Net ir po 700 metų nuo jo mirties iš jo galėtume daug pasimokyti. Tai priminė ir mano pirmtakas popiežius Paulius VI, kuris, Fosano voje sakydamas kalbą šventojo Tomo mirties 700-ųjų metinių proga 1974 m. rugsėjo 14-ąją, paklausė: „Mokytojau Tomai, ko norėtumei mus pamokyti?“ Ir atsakė: „Pasitikėjimo katalikiškojo religinio mąstymo tiesa, kokią jis gynė, dėstė ir atvėrė žmogaus dvasios pažintiniams gebėjimams“ (*Insegnamenti di Paolo VI, XII* [1974], p. 833–834). Tą pačią dieną Akvine kalbėdamas apie šventąjį Tomą, jis taip pat ištarė: „Visi, kurie esame ištikimi Bažnyčios vaikai, galime ir turime bent iš dalies būti jo mokiniai“ (ten pat, p. 836).

Tad leiskimės į šventojo Tomo ir jo pagrindinio veikalo *Summa theologiae* mokyklą. Šis veikalas, nors ir neužbaigtas, yra monumentalus kūrinys, apimantis 512 *quaestiones* (klausimų) ir 2669 straipsnius. Tai išpūdingas mąstymo darbas, kur žmogaus protas aiškiai ir giliai taikomas tikėjimo slėpiniams, jungiant į grandinę klausimus ir atsakymus, kuriais šventasis Tomas gilina mokymą, kylantį iš Šventojo Rašto, Bažnyčios tėvų ir pirmiausia iš šventojo Augustino. Susitikdamas su savo meto klausimais, kurie dažnai yra ir mūsų klausimai, šventasis Tomas taiko antikinės, daugiausia Aristotelio, filosofijos metodą ir mąstymą, tiksliai, aiškiai ir įtikinamai formuluoja tikėjimo tiesas ir per tai leidžia tiesai pasirodyti kaip tikėjimo dovanai, suspindėti ir tapti suprantamai mums bei mūsų mąstymui. Tačiau tokios žmogaus dvasios pastangos – savo gyvenimu primena Akvinietis – visada apšviečiamos maldos, iš viršaus sklindančios šviesos. Ką jos reiškia, gali suprasti tik tas, kas jomis gyvena.

Veikale *Summa theologiae* šventasis Tomas remiasi tuo, kad egzistuoja trys skirtingos Dievo būties ir esmės formos: Dievas egzistuoja pats iš savęs, yra visų daiktų pradžia ir pabaiga, todėl visi kūriniai iš jo kyla ir nuo jo priklauso; Dievas per savo malonę taip pat veikia krikščionių, šventųjų gyvenime ir veikloje; galiausiai Dievas ypatingu būdu yra Kristaus asmenyje, čia tikrai susivienydamas su žmogumi Jėzumi, ir sakramentuose, kylančiuose iš jo atperkamojo darbo. Todėl šis monumentalus veikalas (plg. Jean-Pierre Torrell. *La „Summa“ di San Tommaso*. Milano 2003, p. 29–75), šis Dievo pilnatvės ieškojimas „teologiniu žvilgsniu“ (plg. *Summa theologiae*, Ia, q. 1, a. 7) suskirstytas į tris dalis. Tokią struktūrą pats

doctor communis, šventasis Tomas, aiškina taip: „Tad pagrindinė šio šventojo mokymo užduotis – pažinti Dievą ne tik tokį, koks jis yra, kaip toks, bet ir kaip daiktų ištaką ir tikslą, pirmiausia protingų kūrinių. Tad aptarinėsimė, pirma, Dievą, antra, protingos kūrinijos judėjimą Dievo link, trečia, Kristų, kuris kaip žmogus yra mums kelias Dievop“ (ten pat, I, q. 2). Tai savotiškas ratas: Dievas, kaip toks, išžengia iš savęs ir paima mus už rankos, kad kartu su Kristumi grįžtume pas Dievą, susivienytume su Dievu ir Dievas būtų viskas visame kame.

Pirmojoje *Summa theologiae* dalyje tiriama, koks Dievas yra, kaip toks, aptariamas Trejybės ir Dievo kuriamojo veikimo slėpinys. Šioje dalyje taip pat giliai apmąstoma autentiška žmogiškosios būties kaip būties, išėjusios iš kuriančių Dievo rankų, jo meilės vaisiaus, tikrovė. Mes, viena vertus, esame sukurtoji, priklausoma būtis, kylame ne iš savęs pačių, bet, kita vertus, turime tikrą autonomiją. Tad esame ne tiesiog daiktas, priklausantis pasaulio regimybei, kaip teigia kai kurie platoniškieji filosofai, bet tikrovė, kaip tokia, panorėta Dievo ir savaime vertinga.

Antrojoje dalyje šventasis Tomas aptaria žmogų, malonės akinamą pažinti ir mylėti Dievą, kad būtų laimingas laike ir amžinybėje. Pirmiausia autorius pateikia moralinio elgesio teologinius principus tyrinėdamas, kaip, žmogui laisvai apsisprendžiant daryti gerus darbus, išvien sąveikauja protas, valia ir aistros, prie kurių prisideda jėga, kurią Dievo malonė dovanoja per dorybes ir Šventosios Dvasios dovanas. Prisideda ir moralės įstatymo teikiama pagalba. Žmogus yra dinamiška būtybė, ieškanti pati savęs, trokštanti būti savimi. Todėl jis stengiasi atlikti aktus, kurie jį statydintų ir tikrai darytų žmogumi; būtent tam tarnauja moralės įstatymas, malonė, protas, valia ir aistros. Tuo remdamasis šventasis Tomas apmeta kontūrus žmogaus, gyvenančio pagal Dvasią ir dėl to tampančio Dievo ikona. Čia Akvinietis studijuoja tris dieviškąsias dorybes – tikėjimą, viltį ir meilę, paskui išvalgiai išgvildena per 50 moralinių dorybių, grupuojamų apie keturias pagrindines dorybes – protingumą, teisingumą, tvirtumą ir susivaldymą. Užbaigia įvairių pašaukimų Bažnyčioje apmąstymu.

Trečiojoje *Summa* dalyje šventasis Tomas nagrinėja Kristaus slėpinį – kelią ir tiesą, tai, per ką mes vėl esame suvienijami su Dievu Tėvu. Šioje dalyje jis parašo kone nepranokstamų dalykų apie Kristaus įsikūnijimo bei kančios slėpinį ir priduria platų septynių sakramentų apmąstymą. Per juos įsikūnijęs dieviškasis Žodis teikia įsikūnijimo vaisius mūsų išganymo labui, palaiko mus kelyje į Dievą ir amžinąjį gyvenimą, pats beveik materialiai likdamas kūrinijos tikrovėje ir palytintis mus pačioje mūsų gelmėje.

Kalbėdamas apie sakramentus, šventasis Tomas ypač daug dėmesio skiria Eucharistijos slėpiniui, kurio atžvilgiu puoselėjo didžiulį pamaldumą, tokį, kad, anot senovės biografų, turėjo įprotį veidu priglusti prie tabernakulio, tartum norėdamas išgirsti Jėzaus dieviškosios ir žmogiškosios širdies plakimą. Viename kūrinyje, kuriame komentuoja Šventąjį Raštą, šventasis Tomas padeda mums suprasti Eucharistijos sakramento iškilumą. Jis rašo: „Kadangi Eucharistija – mūsų Viešpaties kančios sakramentas, jame yra už mus kentėjęs Jėzus Kristus. Todėl visa, kas yra mūsų Viešpaties kančios vaisius, yra ir šio sakramento vaisius, nes tai ne kas kita, kaip Viešpaties kančios taikymas mumyse“ (*In Ioannem*, c. 6, lect. 6, n. 963). Gerai suprantame, kodėl šventasis Tomas ir kiti šventieji švęsdavo šv. Mišias liedami užuojautos už mus save atnašaujančiam Viešpačiui ašaras, džiaugsmo ir dėkingumo ašaras. Brangūs broliai ir seserys, lankydami šventųjų mokyklą, įsimylėkime šį sakramentą! Susikaupe dalyvaukime šv. Mišiose, kad gautume dvasinių vaisių! Maitinkimės Kristaus kūnu ir krauju, kad mus nepaliaujamai maitintų dieviškoji malonė! Noriai ir dažnai susitikime su Švenčiausiuoju Sakramentu pasikalbėti akis į akį!

Tai, ką šventasis Tomas griežtai moksliskai pateikė savo pagrindiniuose veikaluose *Summa theologiae* ir *Summa contra gentiles*, jis dėstė ir savo pamoksluose, skirtuose studentams ir tikintiesiems. 1273-aisiais, likus metams iki mirties, jis per visą gavėnią sakė pamokslus Neapolio *San Domenico Maggiore* bažnyčioje. Šių pamokslų turinys buvo surinktas ir išsaugotas: tai *Opuscula*, kuriuose aiškinama Apaštalų tikėjimo išpažinimas, „Tėve mūsų“ malda, Dešimt Dievo įsakymų ir komentuojama „Sveika, Marija“. *Doctor angelicus* pamokslų turinys beveik visiškai atitinka Katalikų Bažnyčios katekizmo struktūrą. Atnaujintų evangelizacinių pastangų laikais, kokie yra šiandieniai, ir katechezėms, ir pamokslams niekada neturi trūkti tokio turinio – to, ką tikime, t. y. Simbolio; to, ko meldžiame, t. y. „Tėve mūsų“ ir „Sveika, Marija“; ir to, kuo gyvename pagal biblinio Apreiškimo mokymą, t. y. Dievo ir artimo meilės įstatymo ir Dešimties Dievo įsakymų kaip šio meilės įstatymo išskleidimo.

Norėčiau pateikti kelis paprastus, esminius ir įtikinamus šventojo Tomo mokymo turinio pavyzdžius. Savo *Opusculum* apie Apaštalų tikėjimo išpažinimą jis aiškina tikėjimo vertę. Per tikėjimą, pasak jo, siela susivienija su Dievu, ir atsiranda tartum amžinojo gyvenimo daigas, gyvenimas įgyja kryptį, ir mes nesunkiai įveikiame pagundas. Kas prieštarauja sakydamas, jog tikėjimas – kvailystė, nes liepiąs tikėti kažkuo, kas nepatenka į juslinio patyrimo sritį, tam šventasis Tomas pateikia rūpestingai parengtą atsakymą. Jis primena, jog tokia abejonė nepagrįsta, nes žmogaus protas ribotas ir negali visko

pažinti. Tik jei galėtume tobulai pažinti visus regimus ir neregimus daiktus, būtų tikra kvailystė priimti tiesas vien tikint. Be to, pastebi šventasis Tomas, apskritai nebūtų įmanoma gyventi nepasitikint kitų patyrimu srietyse, kurių asmeninis pažinimas nepasiekia. Vadinas, protinga tikėti į apsireiškiantį Dievą ir pasitikėti apaštalų liudijimu: jų buvo nedaug, jie buvo paprasti ir neturtingi, sutrikę dėl Mokytojo nukryžiuavimo, ir vis dėlto, išgirdę juos pamokslaujant, atsivertė daug išmintingų, kilmingų ir turtingų žmonių. Tai išties įstabus istorinis reiškinys, kurį sunku paaikškinti kaip nors kitaip, kaip apaštalų susitikimu su prisikėlusiu Viešpačiu.

Komentuodamas Tikėjimo išpažinimo straipsnį apie dieviškojo Žodžio įsikūnijimą, šventasis Tomas pateikia keletą svarstymų. Jis teigia, kad Įsikūnijimo slėpinys krikščioniškąjį tikėjimą sustiprina; vilčiai didesnio pasitikėjimo teikia tai, kad žmonėms žinios apie jų dieviškumą paskelbti atėjo Dievo Sūnus, o ne vienas iš mūsų; iš naujo atgyja meilė, nes nėra aiškesnio Dievo meilės mums ženklų už tai, kad visatos Kūrėjas pats tapo kūriniu, vienu iš mūsų. Apmąstydami Dievo įsikūnijimo slėpinį, galiausiai pajaučiame, kaip išizibia troškimas pasiekti Kristų šlovėje. Pasitelkdamas paprastą ir paveikų palyginimą, šventasis Tomas konstatuoja: „Jei kokio nors karaliaus brolis būtų kažkur toli, jis trokštų būti su karaliumi. Kristus mums yra brolis. Taigi turime trokšti jo artumo, trokšti būti su juo viena širdis ir viena siela“ (*Opuscoli theologico-spiritali*. Roma 1976, p. 64).

Pristatydamas „Tėve mūsų“, šventasis Tomas parodo, kad ta malda tobula, nes turi visus penkis požymius, kuriais turėtų išsiskirti gerai atlikta malda: jai būdingas pasitikėjimo kupinas, ramus atsidavimas, patikimas turinys, nes „labai sunku tiksliai žinoti, ko dera ir ko nedera melsti, nes norus sunku atsirinkti“ (ten pat, p. 120), tinkama prašymų seka, deganti meilė ir nuoširdus nuolankumas.

Šventasis Tomas, kaip ir visi šventieji, buvo didelis Dievo Motinos gerbėjas. Jis ją nuostabiai pavadino: *Triclinium totius Trinitatis*. *Triclinium* reiškia vietą, kur ilsisi Trejybė. Per Įsikūnijimą trys dieviškieji Asmenys niekur taip neapsigyvena kaip joje ir niekur nesijaučia tokie laimingi ir džiugūs kaip jos malonės pilnoje sieloje. Jos užtariami galime gauti visokią pagalbą. Tradicijos šventajam Tomui priskiriamos ir jo gilią pagarbą Marijai atspindinčios maldos žodžiais ir mes tariame: „O palaiminčiausioji ir saldžiausioji Mergele Marija, Dievo Motina <...>, tavo gailestingai širdžiai patikiu savo visą gyvenimą <...>. Gauk man, mano saldžiausioji Mergele, tikrosios meilės, kuria iš visos širdies už viską labiau galėčiau mylėti tavo švenčiausiąjį Sūnų ir po jo tave ir savo artimą Dieve ir Dievui.“

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Birželio 28 d. Panevėžyje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, J. Ivanauskas, A. Poniškaitis. Posėdyje taip pat dalyvavo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi.

Lietuvos ganytojai posėdį pradėjo malda už a. a. Lietuvos Respublikos Prezidentą A. M. Brazauską.

Posėdyje dalyvavęs apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi pasveikino visus dalyvius. Savo kalboje nuncijus apžvelgė visuotinėje Bažnyčioje pasibaigusius Kunigų metus, kurių metu popiežius Benediktas XVI skyrė ypatingą dėmesį kunigo tarnystės grožiui bei unikalumui pabrėžti. Drauge šie metai padėjo atskleisti tarp kunigų pasitaikančias blogybes, kurios temdo visą dvasininkų bendriją. Nuncijus pakartojo popiežiaus Benedikto XVI pamokslo padrašinančią ir įkvepiančią visus dvasininkus mintį, pasakytą Kunigų metų užbaigimo šv. Mišiose, kad „kunigų nusižengimo skandalas turi būti įveiktas celibato skandalu“. Nuncijus pabrėžė popiežiaus įvardytus šių metų tęstinumo įsipareigojimus kaip Kunigų metų vaisius – tai atsakingas seminaristų ir kunigų palydėjimas jų pasirengimo ir tarnystės kelyje.

Ganytojai pasidžiaugė Lietuvos jaunimo dienomis, vykusiomis Panevėžyje, dėkojo visiems, kurie prisidėjo rengiant šias dienas, ir tiems, kurie jose dalyvavo.

Vyskupai diskutavo apie ekstraordinarius Komunijos dalytojus. Mišiolu nuostatai numato galimybę, kad esant svarbiai pastoracinei būtinybei vyskupijos ordinaras gali leisti parapijos klebonui deleguoti Komunijos dalijimą pasauliečiams. Sutarta, kad ekstraordinarinio Komunijos dalijimo klausimas paliekamas asmeniškai spręsti vietos vyskupui. Parapijų klebonai turi gauti raštišką vietos vyskupo sutikimą parinktiems ir tinkamai parengtiems asmenims leisti dalyti šv. Komuniją esant pastoracinei būtinybei.

Susitikimo metu apžvelgti bendrų dvišalių komisijų su valstybės valdžia vykdomi darbai bei įvairūs rengiami įstatymai. Posėdžio dalyviai trejų metų kadencijai pratęsė kun. Aušvydo Belicko paskyrimą eiti policijos kapeliono pareigas.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas spalio 26–28 d. Liškiavoje. -lvks-

Paskirtas naujas Kariuomenės ordinaras

Liepos 2 d. popiežius Benediktas XVI priėmė Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio atsistatydinimą iš Lietuvos kariuomenės ordinaro pareigų ir nauju kariuomenės ordinaru paskyrė Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinį sekretorių monsinjorą Gintarą Grušą. Nominuotasis vyskupas bus konsekruotas rugsėjo 4 d. Vilniaus arkikatedroje.

Mons. Gintaras Grušas gimė 1961 m. rugsėjo 23 d. Vašingtone, JAV. Augdamas lietuviškoje šeimoje, įsitraukė į tautinę ir katalikišką išeivių veiklą. Aktyviai dalyvavo Los Andželo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos gyvenime, Ateitinių federacijos veikloje, 1983–1987 m. buvo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narys.

Prieš studamas į seminariją baigė matematiką ir informatiką Kalifornijos universitete Los Andžele (UCLA), dirbo IBM korporacijoje. Dvasines studijas pradėjo Pranciškonų universitete Stiubenvilyje, Ohajo valstijoje. Tolesniems

Šventimai

Kauno arkikatedroje

Birželio 29 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje švenčiant Šv. Petro ir Pauliaus liturgines iškilmes arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius kunigystės šventimus suteikė diakonui **Nerijui Šmerauskui**. Pasibaigus šventimų apeigoms, besimeldusieji garsiais plojimais pasveikino naująjį kunigą N. Šmerauską. Jis drauge su kitais celebrantais – vyskupu augziliaru Jonu Ivanausku, kun. Kęstučiu Kėvalu ir kt. – šventė pirmąsias šv. Mišias.

-kait-

Šiaulių katedroje

Birželio 29 d. Šiaulių katedroje vyskupas E. Bartulis iššventino kunigu diakoną **Saulių Sausdravą**. Jis paskirtas Šiaulių katedros parapijos vikaru.

-š-

Paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Jonas Babonas** atleistas iš Kauno arkikatedros bazilikos altaristo pareigų ir paskirtas Girkalnio parapijos rezidentu.

Kunigų egzorcistų – kun. **Kęstučio Rugevičiaus**, kun. **Vytenio Vaškeli**, kun. **Arnoldo Valkausko** – tarnystė pratęsta penkerių metų kadencijai.

Kun. **Nerijus Šmerauskas** paskirtas Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaru ir *Marijos radijo* administratoriumi.

Kun. **Gintaras Pūras** atleistas iš Vandžiogalos ir Labūnavos parapijų klebono pareigų.

Kun. **Oskaras Petras Volskis** paskirtas Labūnavos ir Vandžiogalos parapijų klebonu. -Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Romualdas Vitkovskis** atleistas iš Kalvarijos parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kudirkos Naumiesčio parapijos vikaru.

Kun. **Andrius Vaitkūnas** atleistas iš Šakių parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Alytaus Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos parapijos vikaru.

Kun. **Romualdas Antanas Vaičiulaitis** atleistas iš Ilguvos parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kalvarijos parapijos altaristu.

Kun. **Vytautas Sakavičius** atleistas iš Kybartų parapijos klebono bei Kybartų pataisos namų kapeliono pareigų ir paskirtas Ilguvos bei Sutkų parapijų klebonu.

Kun. **Vaidotas Labašauskas** atleistas iš Keturvalakių parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kybartų parapijos klebonu bei Kybartų pataisos namų kapelionu.

Kun. **Gvidas Pušinaitis** atleistas iš Lukšių bei Sutkų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Keturvalakių parapijos klebonu.

Kun. **Vytautas Juozas Insoda** atleistas iš Seirijų bei Krikštonių parapijų klebono pareigų ir paskirtas Lukšių parapijos klebonu.

Kun. **Vitas Eidukaitis** atleistas iš Virbalio bei Žaliosios parapijų klebono pareigų ir paskirtas Seirijų bei Krikštonių parapijų klebonu.

Kun. **Gediminas Marcinkevičius** atleistas iš Lekėčių bei Kretkampio parapijų klebono pareigų ir paskirtas Virbalio bei Žaliosios parapijų klebonu.

G. kan. **Raimundas Žukauskas** atleistas iš Kalvarijos parapijos klebono bei Marijampolės dekanato vicedekano pareigų ir paskirtas Simno parapijos klebonu bei Alytaus dekanato vicedekanu.

Kun. **Gediminas Bulevičius** atleistas iš Simno parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kalvarijos parapijos klebonu bei Marijampolės dekanato vicedekanu.

Kun. **Audrius Kurapka** atleistas iš Santaikos parapijos klebono pareigų ir paskirtas Lekėčių bei Kretkampio parapijų klebonu.

seminarijos mokslams išvyko į Romą – po dvejų metų Popiežiškojoje Šv. Bedos kolegijoje 1992 m. Vilniuje buvo išventintas diakonu ir paskirtas popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkosios kelionės į Lietuvą komiteto generaliniu sekretoriumi. Grįžęs į Romą, tęsė studijas gyvendamas Popiežiškojoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, teologijos bakalauro laipsnį įgijo Popiežiškajame Šv. Tomo Akviniečio universitete.

1994 m. birželio 25 d. Vilniaus arkikatedroje arkiv. A. J. Bačkio išventintas kunigu. Tais pačiais metais išrinktas Lietuvos Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretoriumi. 1997 m. grįžęs į Romą, tęsė studijas Popiežiškajame Šv. Tomo Akviniečio universitete, čia 2001 m. įgijo bažnytinės teisės daktaro laipsnį. 2001–2003 m. buvo Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius, iki šiol dėsto šioje seminarijoje kanonų teisę. Nuo 2002 m. eina Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus pareigas.

Pastarąjį dešimtmetį buvo Vilniaus arkivyskupijos Kunigų tarybos narys ir konsultorius. Vadovauja komisijai, rengiančiai lietuvišką Kanonų teisės kodekso redakciją. Nuo 2006 m. – Ateitininkų federacijos dvasios vadas. Popiežiškosios Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos tarybos narys, leidyklos „Katalikų pasaulio leidiniai“ valdybos pirmininkas. Išeivių organizacijos „Lietuvių katalikų religinė šalpa“ valdybos vicepirmininkas.

2003 m. Gintarui Grušui suteiktas Šventojo Tėvo kapeliono – monsinjoro titulas. Be gimtosios lietuvių, moka anglų, italų ir prancūzų kalbas. -lvks-

Lietuvos jaunimo dienos

Birželio 26–27 d. Panevėžys, tapęs Lietuvos jaunimo sostine, šventė penktąsias Lietuvos jaunimo dienas, kurių šūkis „Kelkis ir eik!“. Renginyje, kuriam ruošiasi dvejus metus, dalyvavo užsiregistravę 5525 žmonės iš visų Lietuvos vyskupijų, apie 100 lietuvių iš JAV, Kanados, Vokietijos, Rytų Europos šalių, dalis buvo neužsiregistravusių, taip pat per 1000 talkininkų, iš jų apie 400 savanorių, taigi iš viso dalyvių apie 7000. 150 savanorių panevėžiečių darbus pradėjo jau birželio 23 d.

Su lietuviais drauge šventė jaunimas iš Ispanijos, Madrido, kur kitąmet vyks Pasaulio jaunimo dienos. Rafa Garcia De Cosio, šventės atidaryme pristatydamas teminį užsiėmimą, sakė, kad į Lietuvą atvyko įtikinti jaunuolius keliauti į pasaulio jaunimo dienas: „Laukiame apytiksliai 2 mln. dalyvių. Tikiuosi, dauguma jų bus lietuviai“, – juokavo svečias.

Penktadienio vakare, LJD išvakarėse, Panevėžį pasiekė trys piligrimai iš Tiberiados bendruomenės – Dovas, Filipas (Philippe) ir Mykolas. Vaikinai iš Baltiškųjų nukeliavo per 100 kilometrų kartu su neįprasta pakeleive – asilaitė Riešute, kuri ištvermingai įveikė penkių dienų kelionę. Šventės atidarymo rytą dviračiais atmynė 300 kilometrų įveikusių piligrimų grupė iš Klaipėdos.

Penktadienio vakaro Mišiose vyskupas Rimantas Norvila ragino susirinkusiuosius nuoširdžiai pasveikinti vieni kitus – į ką jaunimas gyvai atsakė šelmiškais plojimais. Po to pakvietė pasveikinti visus Eucharistinei puotai sukvietusį Jėzų. Vyskupas Arūnas Poniškaitis per pamokslą kalbėjo apie Šventosios Dvasios vaidmenį kiekvieno jauno žmogaus gyvenime. Bendruomenę suvienija ne vien bendras stogas, bendri interesai ir tikslai – labiausiai žmonių širdis suvienija Šventosios Dvasios veikimas.

Birželio 26 d., šeštadienį, nuo pat ankstyvo ryto visuose septyniuose įvažiuojuose į Panevėžio miestą apsiginklavę šypsenuomis stovėjo Lietuvos jaunimo dienų savanoriai. Mojuodami vėliavomis su užrašais „Kelkis ir eik“, „Sveiki

atvykę“, „Negaliu tylėti“ bei Panevėžio miesto herbu, jie sveikino kiekvieną įvažiuojantį. Taip dalyviai buvo pasitikti pirmą kartą LJD istorijoje. Miestas ir LJD savanorių komanda laukė gausybės jaunų žmonių, atvykstančių į penktą kartą rengiamas Lietuvos jaunimo dienas. Devynios savanorių komandos rūpinosi nakvynės ir registracijos klausimais, maitinimu, tvarka, svečių priėmimu, logistika, patarnavimu, liturgija bei LJD akimirku įamžinimu fotografijose ir žiniasklaidoje.

Septynių tūkstančių žmonių miniai džiūgaujant, 12 valandą Panevėžio miesto Laisvės aikštėje paskelbta Lietuvos jaunimo dienų, kurias globoja šv. Kazimieras, pradžia. Visus pirmiausia pasveikino Lietuvos karinių oro pajėgų kapeliono kun. Virginijaus Veilento skrydis. Lėktuvas maždaug 100 km/h greičiu, 200 m aukštyje skraidino 2,5 m. pločio ir 20 m. ilgio apie dešimt kilogramų sveriančią tvirto kaprono juostą su šūksniu „Sveikas, jaunime!“. Susirinkusiuosius linksmo orkestras, šokėjai. Ispūdingais kostiumais pasipuošę aktoriai ir vaikščiojantys ant kojūkų artistai padovanojo muzikinę miniatiūrą „Atspindžiai veidrodyje“. Per atidarymą dalyvių rankomis į sceną buvo užkeltas Lietuvos jaunimo dienų kryžius, kuris iki Panevėžio keliavo daugiau nei metus, aplankęs atokiausius Lietuvos kampelius. Sveikinimo žodį tarė Panevėžio meras Vitalijus Satkevičius. Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas dėkojo jaunimui, kad jie rodo teisingą gyvenimo kelią.

Šių metų Jaunimo dienų tema „Kelkis ir eik“ parinkta pagal evangelisto Morkaus pasakojamą istoriją apie tai, kaip keturi draugai, turintys užtektinai fantazijos, vilties, jėgos, lengvabūdiškumo ir meilės paralyžiuotam savo draugui, išardo namo stogą, kad patektų prie žmonių apsupto Jėzaus. Tai Evangelijos citata, primenanti apie tikėjimo pergalę prieš fizinį ir dvasinį paralyžių ir kviečianti jaunos žmones turėti vilties, stiprinti vieni kitus.

Po LJD atidarymo šventės papietavę dalyviai turėjo galimybę pasirinkti vieną iš daugiau nei trisdešimties įvairiose miesto erdvėse pasklidusių teminių grupių. „Kas būtų buvę, jei nebūtų buvę“ – apie ekspediciją į Sibirą kalbėjo sesuo Danguolė; „Kelkis (iš vienvėdės ir paralyžiaus) ir eik“ tema kalbėjo kun. Mindaugas Malinauskas SJ; „Kam ta išpažintis?“ – provokavo auditoriją brolis jonitas Pranciškus; „Priklausomybė – ne tavo kelias“ – tvirtino „Pilnų namų bendruomenės“ broliai; apie meilę, draugystę ir lytiškumą kalbėjo jaunimo programų koordinatorius Saulius Matulevičius; dr. Nijolė Liobikienė bei Kristina Lingienė siūlė jaunuoliams „švesti gyvenimą“. Lektorių nuomone linksmintis reikia rimtai, o gyventi – linksmai. „Armija 777“ – kaip „keliasi ir eina“ gotai ir kiti neformalai, aiškino Beno Ulevičiaus komandos žmonės; pilnutėlėje kino teatro „Garsas“ salėje buvo rodomas filmas apie Dievo gailestingumą ir ses. Faustina.

Tie, kurie nematė reikalo įsitraukti į pasidalijimo grupes, šėlo jaunimo festivalyje, kur programą atliko grupė „Apaštalai“, Panevėžio jaunimo pučiamųjų orkestras, vadovaujamas Remigijaus Vilio, buvo parodyti kiti pokštingi numeriai.

Lietuvos jaunimo dienų dalyviai turėjo galimybę susipažinti su „Pašaukimų ekspozicija“ – erdve, kurioje įvairios katalikiškos organizacijos, bendruomenės ir judėjimai supažindino smalsaujančius su savo veikla bei konkrečiais pasiūlymais ir projektais. Informacija buvo pristatoma stenduose, kabojusiuose Cido arenos koridoriuose.

Vakarui artėjant Cido arenoje vyko ypatingos Susitaikinimo pamaldos. 107 kunigai daugiau nei pusantros valandos klausė išpažinčių. Tai jautriausia renginio dalis – atsigręžti į save, atsisakyti liūdesio ir dar kartą pasirinkti Dievą, t. y. mylėti.

Kun. **Kęstutis Stankevičius** paskirtas Santaikos parapijos klebonu.

Kun. **Kazimieras Skučas** atleistas iš Veiverių parapijos klebono pareigų ir paliekamas Pažerų parapijos klebonu.

Kun. **Robertas Bruzga** atleistas iš Balbieriškio parapijos klebono pareigų ir paskirtas Veiverių parapijos klebonu.

Kun. **Remigijus Veprauskas** atleistas iš Gižų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Balbieriškio parapijos klebonu.

Kun. **Rimantas Venslova** atleistas iš Kučiūnų bei Šlavantų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Gižų parapijos klebonu.

Kun. **Juozas Kaminskas** atleistas iš Paluobių bei Braziūkų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kučiūnų bei Šlavantų parapijų klebonu.

Kun. **Jonas Povilaitis** atleistas iš Miroslavo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Paluobių bei Braziūkų parapijų klebonu.

Kun. **Sigitas Bitkauskas** paskirtas penkerių metų laikotarpiui vyskupijos egzorcistu.

-Vlk-

Šiaulių vyskupijoje

Kun. **Algimantas Žibėnas** atleistas iš Šiaulių katedros parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Rozalimo parapijos klebonu.

Kun. **Alfonsas Rimkus** atleistas iš Rozalimo parapijos klebono pareigų ir paskirtas Stulgių ir Pakražančio parapijų klebonu.

Kun. **Vytautas Butkus** atleistas iš Stulgių ir Pakražančio parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kelmės parapijos altaristu.

Kun. **Tomas Ūksas** atleistas iš Radviliškio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaru.

Kun. **Vidmantas Kapučinskas** atleistas iš Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Radviliškio parapijos vikaru.

Kun. **Remigijus Jurevičius** atleistas iš Žukančių parapijos klebono pareigų.

Kun. **Marius Dyglys** paskirtas Žukančių parapijos klebonu.

Kun. **Tomas Janavičius** atleistas iš Meškuičių ir Rudiškių parapijų administratoriaus pareigų ir siunčiamas studijuoti bažnytinę teisę į Popiežiškąjį Laterano universitetą Romoje.

-š-

Sveikinimai šimtamečiam kunigui

Birželio 28 d. Panevėžio katedroje visų Lietuvos vyskupų aukotų šv. Mišių pabaigoje Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas 75 metų kunigystės sukakties proga pasveikino šimto metų jubiliejų rudenį švėšiantį kunigą Petrą Kuzmicką. Buvo perskaitytas ypatingas popiežiaus Benedikto XVI palaiminimas kunigui, žodį tarė apaštališkasis nuncijus Luigi Bonazzi, o katedroje susirinkę Lietuvos jaunimo dienų dalyviai negailėjo aplodismentų. Deimantinį kunigystės jubiliejų švenčiančiam kunigui jaunuolių pilna bažnyčia giedojo „Ilgiausių metų“.

-sp-

LJD kryžius – pataisos namuose

Birželio 23 d. Lietuvos jaunimo dienų (LJD) savanoriai į Panevėžio pataisos namus atnešė maždaug keturių metrų LJD kryžių. Pasimelsti prie visą Lietuvą apkeliavusio kryžiaus atėjo beveik 30 įkalintų moterų. Jaunimas giedojo giesmes, grojo gitara ir būgneliu, kartu su įkalintosiomis dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo pataisos namų kapelionas kun. Domingo Avellaneda iš Argentinos.

„Jūs, mes – kiekvienas patiriame sunkumus, išbandymus, nešame sunkią

Po Sutaikinimo pamaldų vakaro programoje liudijimu apie išgydantį ir teikiantį pilnatvę Jėzaus veikimą savo gyvenime pasidalijo Tomas Viluckas, giedojo iš Airijos atvykę šlovintojai Ronan ir Joanne Johnston'ai, pasirodė šokių grupė iš Kauno neįgalaus jaunimo užimtumo centro „Žingsnis po žingsnio“ (NJUC), kunigų grupė „SACERDOS“, krikščioniškos pantomimos grupė.

Šalia pagrindinės viso renginio vietos – *Cido* arenos vyko Švenčiausiojo Sakramento adoracija. Pasikeičiant be pertraukos melstasi 40 valandų. Nuolatinė malda prasidėjo penktadienio vakarą iškilminga procesija Panevėžio miesto gatvėmis. Nuo katedros iki nuolatinės adoracijos palapinės Švenčiausiąjį lydėjo kunigai, vienuoliai ir LJD savanoriai.

Sekmadienio rytą *Cido* arenoje vyko jaunimo katechezė. Pradžioje šlovinimo grupė „Ichthus“ pagiedojo keletą giesmių, kurios prabudino dar kiek snūduriuojantį jaunimą ir puikiai nuteikė klausytis.

Katechezę vedęs brolis Paulius Vaineikis savo kalbą pradėjo kreipdamas jaunimo žvilgsnį į Kryžių. „Pažiūrėkite, Jėzaus čia nėra. Ar žinote kodėl? Jis prisikėlė. Aleliuja!“ – džiaugsmingai pradėjo jis. Dievas nori mums atiduoti visa tai, kas geriausia. Jis atėjo, kad visi taptume laimingi. Br. Paulius ragino: „Jauni žmonės kartais sako „Man stogas važiuoja“. Tegul važiuoja tas stogas ir Šventoji Dvasia liejasi į jus! Dievas praardė mūsų „stogą“, mūsų mąstymą. Pirmasis evangelizacijos žodis – atsiverskite. Tai reiškia „praardykite savo stogą“, įsileiskite Šv. Dvasią į savo širdį, keiskite mąstymą.“ Brolio Pauliaus žodžiais, nėra kitos tokios laisvės, kokia yra Jėzuje. Jis kvietė mylėti, bet mylėti ne taip, kaip tai supranta pasaulis, o taip, kaip Jėzus myli. Vėliau brolis kalbėjo apie šv. Mišias. Jėzus su ruošė paskutinę vakarienę savo mokiniams, plovė jiems kojas. Mokytojas norėjo savo mokiniams parodyti, kad nenusižeminęs nieko nepasieksi. Neturėdamas nuolankumo neturėsi ir savo dalies danguje. Tuomet br. Paulius į sceną atsinešė didelį duonas kepalą perlaužė į dvi dalis, priėjęs prie salėje sėdinčių jaunuolių vieną dalį nusiuntė į kairę, kitą į dešinę pusę ir kvietė laužti po gabalėlį bei siųsti kitiems. Brolis mokė, kad kiekviena tokia „puota“, t. y. šv. Mišios, palaiko mūsų gyvybę ir kvietė jaunimą drąsiai atiduoti savo gyvenimą kitiems. Katechezė paliko didžiulį išpūdį dalyviams, jie vis pertraukdavo kalbėtoją plojimais.

Sekmadienį 13 val. Panevėžio *Cido* arenoje prasidėjo svarbiausia LJD programos dalis – šv. Mišios. Joms vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncertavęs apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi, visi Lietuvos vyskupai ir daug kunigų. Netilpusieji į areną galėjo stebėti šv. Mišias lauke įrengtame ekrane.

Įžangoje Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas teigė, kad čia susirinkęs jaunimas geriausiai atsakytų į klausimą, ko reikia, kad būtų gyvas žmogus? Jie atsakytų, jog labiau negu duonos ir saulės šviesos reikia dvasinės šviesos. Ganytojas džiaugėsi taip gausiai Sutaikinimo sakramentą šventusiais jaunais žmonėmis, dėkojo panevėžiečiams, nuoširdžiai priėmusiems jaunimą, gausybei aukotojų, kvietė jaunimą melstis už kunigus.

Popiežiaus pasiuntinys arkivyskupas Luigi Bonazzi su džiaugsmu atnešė popiežiaus Benedikto XVI meilės ir draugystės ženklą – Šventojo Tėvo laišką Lietuvos jaunimui, kuris visiems buvo išdalytas po šv. Mišių kartu su paveikslėliais su popiežiaus palaiminimu. Popiežius Benediktas XVI Lietuvos jaunimo dienų proga jaunimui atsiųstame laiške kviečia jaunimą išgyventi šį susitikimą kaip malonės įvykį. Šventasis Tėvas kreipiasi į Lietuvos jaunimą:

„Brangus jaunime, krikščionybė – tai visų pirma Kristaus patyrimas! Jeigu iš tiesų susitinkame su Juo, mūsų gyvenimas iš esmės pasikeičia, nes suvokiame,

kad mums reikalinga Jo meilė; suprantame, kad Jis mus myli – net ir tuomet, kai atsukame Jam nugarą. Suvokimas, kaip Jis mus pamilo, kad net savo gyvenbę paaukoko ant Kryžiaus, užtikrina, jog galime tikėtis Jo atleidimo. Tai yra uola, ant kurios reikėtų kurti visą mūsų gyvenimą, tvirtas atramos taškas, kuris leidžia išverti bet kokius išbandymus: mūsų nuodėmių suvokimą, kančią, drąsos netekimą. <...> Jūs, brangieji, išgyvenate jaunystę – amžių, kai turite didžiū lūkesčių, maitinamų atradimu tų dovanų, kurias Dievas dosniai dalija. Tai yra laikas, kuomet klausiami apie autentišką gyvenimo prasmę. Šiuo gyvenimo tarpsniu atverkite širdis Dievui, nes Jis vienintelis gali suteikti gyvenimui prasmę. Tai Jis mus sukūrė, paskyrė būti visuomet su Juo; šioje žemiškoje piligrimystėje esame kviečiami mylėti Jį laisvai ir su džiaugsmu, o tai gimsta iš tikėjimo ir vilties. Priimkite meilės planą, kurį Dievas paruošė kiekvienam iš mūsų! Su pasitikėjimu prašykite Jį, kad apšviestų ir leistų suprasti, kokiam gyvenimui Jis jus kviečia. Pasitikėkite Jo meile ir išdrįskite entuziastingai priimti tuos planus, kuriuos Jis yra jums paruošęs. Būkite pajėgūs atsakingai pasirinkti, ir tai leis panaudojant jūsų talentus patenkinti laimės troškimą. Žvelkite į šv. Kazimiero ir visų šventųjų pavyzdį; jie, Dievo vedami, priėmė Jo žodį, kūrė savo gyvenimą ant Jo meilės uolos. Mergelė Marija, Lietuvos Karalienė, jus tegloboja. Lieku su jumis maldos vienybėje ir nuoširdžiai jus laiminu.“

Per pamokslą kardinolas Audrys Juozas Bačkis kvietė jaunimą:

„Nebijok! Kelkis ir eik! Tai jaunimo dienų šūkis, o drauge – Kristaus raginimas. Tai yra jo meilės žodžiai, kuriuos Jis mums sako nuo kryžiaus. Nebijok, juk matai, kokia didelė mano meilė tau. Aš padariau viską, kad tu būtum laimingas, kad tu turėtum gyvenimą, aš esu ne tik tavo kelias, bet ir to kelio palydovas, idant tu turėtum gyvenimą, kad apsieitum jo turėtum, idant tavo gyvenimas skleistųsi tiesoje, kuri tau neleis paklysti, kuri veda tave į tikslą. <...> Noriu jus padrausinti – mylėkite Kristų ir Jo Bažnyčią, prisidėkite, kad ji taptų gyvesnė, jaunesnė, dinamiškesnė. Nebijokite įsipareigoti ir atsiduoti Dievo karalystės plėtimui žemėje. Nepamirškite tos nuostabios bendrystės dvasios, kurią išgyvenate šiomis dienomis, ir sugrįžę į savo namus, parapijas, ieškokite būdų gyventi tikėjimu, nepalikite Kristaus vieno. Belskitės į klebonijų, vienuolynų, įvairių katalikiškų organizacijų ir judėjimų duris, kad jie padėtų jums gyventi Kristaus Kūno bendrystės dvasingumu, kurį kaip savo testamentą paliko amžino atminimo popiežius Jonas Paulius II: *Padaryti Bažnyčią bendrystės namais ir mokykla – tai didelis iššūkis, kylantis mums prasidedančiame tūkstantmetyje, jei norime būti ištikimi Dievo planui ir atsiliiepti į giliausius pasaulio lūkesčius (Novo millennio ineunte, 43).“*

Daugiau nei 7 tūkst. jaunų žmonių meldėsi, giedojo, daugelis iš jų priėmė šv. Komuniją. Pabaigoje vyskupai ir apaštališkasis nuncijus palaimino jaunus žmones ir siuntė į misiją – skleisti viltį ir meilę savo ir visos Bažnyčios gyvenime. Jaunimo šventė baigėsi koncertu. -sp, lk-

Iškilingai užbaigti Kunigų metai

Šiaulių vyskupijoje

Birželio 29 d. Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus iškilme buvo iškilingai užbaigti Kunigų metai Šiaulių vyskupijoje. Iš pat ryto vyskupijos kunigai susirinko Kryžių kalne prie Dievo tarno Jono Pauliaus II kryžiaus. Kryžių kalno papėdėje kunigai ėjo Kryžiaus kelią, o vėliau buvo pašventintas Kunigų metams pažymėti pastatytas kryžius.

Po iškilmių Kryžių kalne Šiaulių Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedroje už Šiaulių vyskupijos kunigus ir seminarijos auklėtinius buvo aukojamos iškilingos šv. Mišios. Jų metu kunigai įšventintas diakonas Saulius Sausdravas.

naštą. Prie Kryžiaus galime nusimesti visas savo kančias, skausmus, rūpesčius, atnešti juos ir atiduoti Dievui, kuris vienintelis atleidžia ir prikelia mus naujam gyvenimui“, – kviesdama priklaupiti maldai prie LJD kryžiaus kalbėjo Kauno arkivyskupijos jaunimo centro vadovė Vaida Spangelevičiūtė.

Į salę nedrąsiai susirinkusias moteris drąsino jų kapelionas. „Kaip jūs galite tapti laisvos čia, kalėjime? Laisvė ne visada yra tai, kad gali vaikščioti, kur nori. Laisvė – tai galimybė susitikti su Dievu. Kitaip, kad ir kur būtume, esame uždaryti. Svarbiausia viduje būti laisvoms. Linkiu leisti į šitą kelionę – į tikrąją kelionę“, – per šv. Mišias kalbėjo kun. Domingo Avellaneda. Pasibaigus beveik dvi valandas trukusiam susitikimui, įkalintosios dėkojo, kai kurios iš jų vos tramdė ašaras. Siaurais Panevėžio pataisos namų laiptais bei koridoriais jos kartu nešė LJD kryžių iki išėjimo.

-sp-

Padovanotas vienuolyno pastatas

Birželio 26 d. broliai marjonai Ukmergės Švč. Trejybės parapijai padovanojo vienuolijai priklausiusį (pastatytas 1938–1939; sovietmečiu buvo NKVD būstinė, ilgą laiką – rajono Policijos komisariatas) pastatą.

Iškilmėse ir šia proga aukotose šv. Mišiose dalyvavo garbingų svečių – iš Romos atvykęs Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo kunigų marjonų vienuolijos generalinis vyresnysis kunigas Janas Mikolajus Rokošas, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kunigai marjonai Andžejus Pakula bei Vytautas Brilius, Ukmergės dekanas Gintautas Kabašinskas, Švč. Trejybės parapijos klebonas Dainius Lukonaitis, kiti kunigai.

Marjonų vienuolijos generalinis vyresnysis trumpai priminė kongregacijos istoriją, susijusią ir su Ukmerge, išreiškė mintį, jog parapijos bendruomenei, jos gyvavimui labai pravers dovanojamas pastatas. Arkivyskupas S. Tamkevičius

dėkojo broliams marijonams, priminė sektiną palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio pavyzdį ir jo šūkį „Blogį nugalėk gėriu“, ragino dėkoti už didžiulę marijonų dovaną parapijai. Marijonų generaliniam vyresniajam ganytojas įteikė Šiluvos Dievo Motinos medalį.

Po šv. Mišių parapijos klebonas pakvietė garbingus svečius ir tikinčiuosius aplankyti buvusio vienuolyno pastatą, papasakojo, kaip jį numatoma pritaikyti parapijos reikmėms.

-udp-

Aukos nuo potvynio nukentėjusiems

Vienas stipriausių potvynių per praėjusį šimtmetį Lenkijoje pasiglemžė daugiau kaip 20 žmonių gyvybes ir atnešė milijardinius nuostolius patvinusių upių pakrantėse gyvenantiems žmonėms. Lenkijos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, užlieta 700 hektarų žemės, tūkstančiai gyventojų evakuoti. Nors Lenkijos vyriausybė jau skyrė 2 mlrd. zlotų, įvairi pagalba potvynio aukoms vis dar reikalinga.

Lietuvos *Caritas* organizacija pirmoji Lietuvoje parodė iniciatyvą rinkti aukas nuo potvynių nukentėjusiems lenkams. Tačiau pasirodė, jog lietuviai, skirtingai nei katastrofos Haiityje aukoms, lenkams aukoja vangiai. Iki šiol surinkta viso labo kiek daugiau nei 24 tūkst. litų.

„Daugiausiai prie Lietuvos *Caritas* surengtos paramos akcijos prisidėjo parapijų klebonai, šv. Mišių metu tikinčiuosius raginę aukoti Lenkijai. Negaliu sakyti, kad lietuviai yra nedosnūs, nes kai kurios parapijos į Lietuvos *Caritas* skelbtą sąskaitą pervedė po kelis tūkstančius litų. Tačiau net ir nedidelė auka turto ar pastogės netekusiems lenkams bus vertinga“, – kalbėjo Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas.

„Rinkti aukas banko sąskaitoje pasirinkome sąmoningai. Gal tai ir sukelia

„Kiekvienais metais Viešpats pašaukia į savo vynuogyną naujų darbininkų, – kalbėjo Šiaulių katedros klebonas, dekanas kun. Remigijus Čekavičius. – Manau, kad su virpuliu širdyje šią svarbią akimirką išgyvena ir diakonas Saulius Sausdravas, ateinantis prie altoriaus gauti didžiulių išpareigojimų ir didžiulės atsakomybės našta.“ Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis taip pat džiaugėsi nauju kunigu Šiaulių vyskupijoje ir galimybe visiems vyskupijos kunigams padėkoti už Kunigų metus ir nepaprastą kunigystės dovaną. „Buvome šiais metais ne kartą susirinkę spręsti įvairių kunigystės problemų, – kalbėjo Šiaulių vyskupas. – Labai džiaugiuosi, kad kunigai giliau įsijaučia į šv. Mišių auką, aktyviau dalyvauja įvairiose apeigose, Eucharistijos adoracijoje, kad Švenčiausias Sakramentas dažniau garbintas dekanatuose. Kunigai ne vieną adoracijos naktį jau praleido ir naujoje Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje, kur turėjo malonę giliau išgyventi Viešpaties artumą.“ Vysk. E. Bartulis sakė, kad šiemet Šventasis Tėvas Benediktas XVI skiria itin didelį dėmesį pašaukimams ir ragina lydėti kunigus kunigystės kelionėje. „Didelės atsakomybės prašoma ne tik iš besimokančių seminarijose, nešančių kunigystės pareigas, bet ir iš tų, kurie liudija, ar kandidatas yra vertas tapti kunigu, – kalbėjo Šiaulių ganytojas. – Todėl šiandien dėkojame Viešpačiui už malonę, kad mūsų diakonas tampa nauju kunigu, meldžiamė jam palaimos šioje šventėje, o ypač šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus užtarimo. Tik ištikimai tarnaudami Viešpačiui kuo daugiau žmonių išlaisvinsime iš nuodėmės ir nuvesime į dangų.“

Po šv. Mišių Šiaulių vyskupijos kancleris kun. Evaldas Alūza susirinkusiuosius informavo, kad Kryžių kalne pastatytas kryžius – vienos tikinčiosios dovana. „Mūsų tikėjimo sesuo gerbiama Janina Žibėnienė Dievo namais rūpinasi ne vienus metus, – sakė kun. E. Alūza. – Tačiau svarbiausias jos indėlis – nuoširdi kasdienė malda už kunigus.“ Kun. Evaldas Alūza perskaitė popiežiaus Benedikto XVI suteiktą apaštališkąjį palaiminimą Janinai Žibėnienei, meldžiant jai gausių Dievo malonių už paramą ir nuolatinį rūpinimąsi Šiaulių vyskupija bei aktyvią pastoracinę veiklą Šiaulių šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus katedros parapijoje. Šv. Mišių metu giedojo jungtinis mergaičių „Credo“ ir suaugusiųjų „Stella Domini“ choras (vadovė – Jūratė Minkevičiūtė).

Birželio 29 d., minint šv. apaštalus Petrą ir Paulių, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis paminėjo tryliktojo konsekravimo vyskupu sukaktį. Ta proga ganytoją visų kunigų vardu pasveikino naujai iššventintas kunigas S. Sausdravas.

Vilkaviškio vyskupijoje

Birželio 29 d. Vilkaviškio katedroje švenčiant Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmę užbaigtas Kunigų metų Vilkaviškio vyskupijoje šventimas. Šventė sutraukė didelį būrį dvasininkų: dalyvavo 62 kunigai ir trys vyskupai – vyskupijos ganytojas vyskupas Rimantas Norvila, Vilniaus arkivyskupo augziliaras Arūnas Poniškaitis ir Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis.

Pagrindinis iškilmės akcentas – kunigystės šventimai, liudijantys džiugų Kunigų metų vaisių. Tarnystei vyskupijoje buvo iššventinti vienas kunigas – Arminas Lukoševičius ir du diakonai – Marius Pėčelis ir Valdemaras Smulskis. Tarp šventės svečių – gausi kunigų ir klierikų delegacija iš Olštyno. Neopresbiteris A. Lukoševičius kunigystei paskutinius ketverius metus rengėsi Olštyno seminarijoje – *Hosianum*, todėl į jo šventimų iškilmę atvyko Olštyno kunigų seminarijos rektorius, vicerektorius, prokuratorius, keletas dėstytojų, klierikų ir A. Lukoševičiaus kurso draugai kunigai.

Kunigystės tema homiliją pasakė Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Šventės metu prisiminta Vilkaviškio vyskupo Rimanto Norvilos konsekravimo vyskupu per Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmę try-

liktosios metinės. Ganytoją sveikino vyskupijos kunigai, parapijiečiai. Šventės metu vyskupas R. Norvila taip pat pristatė prieš kelias dienas iš Brazilijos į tėvų žemę tarnauti atvykusį kunigą Joną Delninkaitį. Kunigai šiltais plojimais sutiko savo naująjį konfratrą.

-Lz, kžk-

Kauno arkivyskupijos globėjo Šv. Jono Krikštytojo šventė

Birželio 24-ąją, švęsdama Šv. Jono Krikštytojo gimimą, Kauno arkivyskupijos bendruomenė iškilmingai šventė ir savo dangiškojo globėjo dieną. Iškilmės prasidėjo 11 val. Kauno arkikatedroje bazilikoje iškilminga Eucharistijos liturgija. Jos švęsti drauge su gausiai susirinkusiais tikinčiaisiais prie didžiojo altoriaus atėjo arkivyskupijos dvasininkų procesija. Šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mons. Vytautas Grigaravičius, mons. Aurelijus Žukauskas, kiti dvasininkai.

Arkivyskupas pasveikino vardinių proga iškilmėse dalyvavusius Jonus, pakvietė visus melsti Viešpaties palaimos arkivyskupijos bendruomenei – kunigams, klierikams, vienuoliams, pasauliečiams, šeimoms, jaunimui, vaikams – iki paties mažiausiojo jos nario.

Pamokslą pasakęs vysk. J. Ivanauskas išsamiai apžvelgė Evangelijoje nušviečiamą šv. Jono Krikštytojo kelią nuo gimimo Elzbietos ir Zacharijo šeimoje iki misijos būti Viešpaties pranašu, žengti pirma jo ir rengti tautą jo atėjimui bei šią misiją lydėjusius keistus, ne visada suprantamus Viešpaties ženklus. Skelbęs Gerąją Naujieną ir sakęs, kad ateinas už jį galingesnis, šv. Jonas Krikštytojas neišvengia tikėjimo abejonių girdėdamas apie Jėzaus darbus. Ganytojas atkreipė dėmesį į padrašinančius ir paguodžiančius Jėzaus žodžius: „Palaimintas, kas nepasipiktins manimi“ (Lk 7, 23), pasakytus Jono siųstiems mokiniams, kurie jo klausė: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti?“ (Lk 7, 20). „Ar mes nepasipiktiname Jėzumi? Ar nenorime sterilios Evangelijos, žmogaus, kurio nebūtų palietusi gimtoji ir asmeninė nuodėmės?“ – klausiti savęs ragino vysk. J. Ivanauskas, pabrėždamas, kaip svarbu pagal Dievo valią vykdyti savo tarnystę ir pašaukimą, kad ir koks kietas ir nesuprantamas jis kartais atrodytų, kaip svarbu trokšti bendrystės su Viešpačiu ir pasitikėti juo.

„Šiandien kaip niekad aktuali yra šv. Jono Krikštytojo asmenybė ir misija. Mes visi, dvasininkai ir pasauliečiai, esame pašaukti šiai misijai – ruošti Jėzui kelią“, – sakė arkiv. S. Tamkevičius, pradėdamas arkivyskupijos šventės minėjimą, toliau vykusį konferencijų salėje.

Savo pranešimą apie arkivyskupijos dabartį ir gaires ateičiai arkiv. S. Tamkevičius pradėjo apžvelgdamas šiuolaikinę popkultūrą, kurios apsuptyje gyvename. Šioje kultūroje, pasak ganytojo, ir žmogaus gyvenimo programa tampa plaukti pasroviui, atmesti visa, kas sunku – „mažai dirbti, turėti daug pinigų, kasdien linksmintis ir pateisinti bet kokį savo elgesį, nors jis netilptų į jokiais moralumo normas“. Šios kultūros pranašai skelbia, kad nėra gėrio ir blogio – viskas priklauso nuo požiūrio. „Tokie pranašai šiandien skelbia ir Bažnyčios krizę“, – sakė arkivyskupas kviesdamas pamąstyti, ar taip yra iš tikrųjų, ar krizę išgyvena Kauno Bažnyčia.

Arkivyskupas iš pradžių pakomentavo „Spinter tyrimų“ neseniai atliktos viešosios nuomonės apklausos duomenis – atsakymus į klausimus, kokį tikėjimą Lietuvos gyventojai išpažįsta, kaip dažnai dalyvauja šv. Mišiose ar eina išpažinties ir tiki, kad Kristus gyvas. Procentiškai nedideli skaičiai, pasak ganytojo, nenuteikia pesimistiškai. Juk tai lemia ir paveldėtas sovietmečio palikimas – buvęs prievartinis darbas sekmadieniais, tikėjimo pažinimo stoka.

papildomų nepatogumų aukotojui, tačiau tokiu būdu visas surinktas aukas perduoti paramos gavėjui galime kur kas greičiau ir be papildomų mokesčių bankui ar ryšio operatoriams“, – tvirtino kun. R. Grigas pridurdamas, jog Lietuvos Caritas lenkams aukoti kvies iki liepos 27 dienos. Visos surinktos aukos, anot Lietuvos Caritas generalinio direktoriaus, bus pervestos į Lenkijos Caritas banko sąskaitą.

-Ici-

Maisto paketai nepasiturintiems

Lietuvos Caritas, vykdydamas Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims (MIATLNA) programą, liepą maisto produktus išdalys beveik 350 tūkst. nepasiturinčių asmenų.

Liepos mėnesio produktų paketą sudarys kvietiniai miltai, makaronai, manų kruopos, miežiniai sausi pusryčiai, trijų grūdų kruopų košė, trijų grūdų dribsniai, ryžiai ir nesaldintas sutirštintas pienas. Šiais metais maisto produktus nepasiturintiems asmenims numatyta dalyti penkis kartus. Liepos mėnesio parama jau trečioji. Maisto produktų gavėjų per Lietuvos Caritas organizaciją skaičius liepos mėnesį, palyginus su šių metų pradžia, padidėjo beveik 16 procentų, o palyginus su 2009 m. liepos mėnesio duomenimis, padidėjo net 24 proc.

„Vargstančiųjų daugėja neįtikėtinu tempu. Nuo MIATLNA programos vykdymo pradžios – 2006-ųjų paramos maisto produktais gavėjų skaičius išaugo du kartus ir smarkiai šoktelėjo per pastaruosius pusantrų metų“, – sakė Lietuvos Caritas atstovė Laima Petraitytė. Jos tvirtinimu, šie skaičiai nepasibaigus metams jau viršija ankstesnes metines prognozes. Anot Laimos Petraitytės, ekonominis nuosmukis palietė visus. Produktų prašo ne tik pensinio amžiaus žmonės, daugiavaikės šeimos, benamiai, bet ir neseniai darbus praradę jauni asmenys, studentai.

Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytą kriterijų paramą maisto produktais gali gauti asmenys, kurių pajamos neviršija 1,5 LR Vyriausybės patvirtintų valstybės remiamų pajamų dydžio, t. y. 525 Lt per mėnesį. Asmenys, norintys gauti paramą maisto produktais, turėtų pateikti prašymą vietos seniūnijos socialiniam darbuotojui arba kreiptis į savivaldybės Socialinės rūpybos skyrių.

-Ici-

Prostitucija Lietuvoje: drausti ar legalizuoti?

Diskusijos apie požiūrį į prostituciją ir į ją įtrauktas moteris vėl atsinaujino, tačiau pritariančiųjų prostitucijos legalizavimui gretos smarkiai išretėjo. Lietuvos Caritas atliktos apklausos duomenimis, net 89 proc. apklaustųjų prostituciją įvardijo kaip vieną didžiausių socialinių problemų, o 68 proc. pritarė šio reiškinio griežtam draudimui. Apklausoje dalyvavo 602 asmenys iš Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Marijampolės ir Panevėžio apskričių. Dauguma apklaustųjų prostituciją sieja su prekyba žmonėmis (71,9 proc.), smurtu ir išnaudojimu (55 proc.), narkotikais ir alkoholiu (38,9 proc.) ir tik nedaugelis įžvelgia perspektyvios karjeros galimybių (2,5 proc.).

„Apklausos rezultatai rodo, jog žmonių supratimas apie prostituciją ir prekybą žmonėmis keičiasi. Tik nedaugelis tebegalvoja, jog prostitucija yra sava valia pasirenkamas darbas ar moterų seksualinės laisvės išraiška. Tačiau vis dar skiriasi vyrų ir moterų požiūriai. 75 proc. moterų ir tik 52 proc. vyrų mano, jog prostituciją reikia drausti. Šie skaičiai aiškiai parodo, jog prostitucijoje didžiausią vaidmenį vaidina didėjanči paklausa – vyrai nenori naikinti to, kuo patys naudojami“, – sakė Lietuvos Caritas projekto Pagalba prostitucijos ir prekybos moterimis aukoms koordinatorė Kristina Mišinienė.

Anot apklausos iniciatorių, tyrimo rezultatai byloja apie požiūrio į prostituciją

Arkivyskupas sakė, jog iš tos dvasinės nelaisvės žmonės jau vaduojasi ir šia proga dėkojo kunigams, katechetams, tikybos mokytojams, uoliai besirūpinantiems katecheze parapijose ir tikybos mokymu mokyklose.

Paskui arkivyskupas apžvelgė, kaip arkivyskupija savo gyvenime lieka ištiki ma dangiškojo globėjo misijai. Kalbant apie kunigus, buvo išsakytas rūpestis dėl kunigystės pašaukimų, kurių trūksta, tačiau pabrėžta, kad jų gausos naivu tikėtis (tai prilygtų stebuklui) esant masinei jaunimo emigracijai, stokojant gerų šeimų, kuriose šie pašaukimai galėtų subręsti. Buvo pasidžiaugta uoliai dirbančiais kunigais, kuriems tikrai rūpi Bažnyčia, apgailėstauta dėl kunigų vienybės stokos, nepateisinamo pareigų apleidimo ar žmonių papiktinimo atveju. Kunigų dėmesys atkreiptas į šv. Mišias – gražiai švenčiamos kartu su gerai parengta homilija jos esančios gražiausia tikėjimo mokykla, solidus dvasinis maistas žmonėms. Kunigams palinkėta drąsos – jiems tarnauti ne lengviau nei sovietmečiu, tad jie turi tvirtai žinoti savo kelią ir sekti Jėzaus pavyzdžiu.

Arkivyskupijoje dirbančių seserų vienuolių „nepralenkamų talkininkių“, triūsų džiaugdamosis ganytojas kvietė kalbant jaunimui apie pašaukimus nepamiršti ir pašaukimų pašvęstajam gyvenimui. Arkiv. S. Tamkevičius pabrėžė svarbų jų vaidmenį Bažnyčioje. Buvo išvardyta daugybė institucijų, nešančių regimų dvasinių vaisių, tarnaujančių dvasiniam atsinaujinimui. Geru, Bažnyčios ateitį tiesiančiu ženklu pavadintas katalikiškųjų mokyklų gausėjimas. Arkivyskupo pranešime pabrėžta įvairių mažų bendruomenių, maldos grupių svarba. „Šv. Jonas Krikštytojas įkūnija drąsą skelbti Kristų gyvenimo kryžkelėje“, – sakė ganytojas, atkreipdamas dėmesį, jog tokios drąsos skelbti ir tiesumu bei meile liudyti reikia ir šiandienėje, dvasiškai pasimetusioje Lietuvoje.

Šventės pabaigoje, kaip ir kasmet švenčiant arkivyskupijos dangiškojo globėjo šventę, aukščiausiu arkivyskupijos garbės ženklu – Šiluvos Dievo Motinos medaliu buvo apdovanoti ypač uolia tarnystėje Evangeliją liudijantys arkivyskupijos bendruomenės nariai. Šiomet arkiv. S. Tamkevičius įteikė apdovanojimus kun. Vyteniui Vaškeliui, kun. Massimo Bianco SDB (iš Lietuvos išvykusiems kun. Kęstučiui Trimakui ir kun. Renato Abeni jie įteikti anksčiau), Jurgitai Paplauskaitei, Irenijui Šmidtui ir kt. Renginio dalyviai plojimais dėkojo jame dalyvavusiai kunigų grupei „Sacerdos“. Šventė baigta agape arkivyskupijos kurijoje. -kait-

Apžvelgta mokslo metų veikla

Birželio 10 d. Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centre (toliau KC) įvyko metodinės tarybos išplėstinis posėdis, kuriame dalyvavo KC veiklos koordinatorius kun. Rytis Baltrušaitis, KC vadovė E. Gvazdaitienė, KC metodininkė D. Uogintienė ir dekanatų Metodinių centrų vadovės. Aptarti visų mokslo metų veiklos, pasidžiaugti pasiekimais bei įvardyti iškilusias problemas Vilkaviškio vyskupijos dekanatų metodinių centrų vadovai susitinka kiekvienų metų pavasarį. Posėdis pradėtas šv. Mišiomis, kurias aukėjo kunigai R. Baltrušaitis ir J. Cikana. Po šv. Mišių dekanatų metodinių centrų vadovai pristatė metinę veiklą.

Aleksoto dekanato metodinio centro vadovė Lina Šumauskienė akcentavo, kad šiais mokslo metais didelis dėmesys buvo skirtas šv. Brunono misijai ir Kunigų metams. Kiekvieną mėnesį įvairiose mokyklose vyko renginiai, kuriuose dalyvavo visi dekanato mokytojai. Garliavos Jonučių vidurinėje mokykloje vyko metodinė diena, Julijanavos vidurinėje mokykloje organizuotas renginys supažindinti su šv. Brunono gyvenimu, misija ir Evangelijos sklaida Lietuvoje. 3–4 klasių mokiniai atsakė į viktorinos „Brunono misija“ klausimus. Renginyje dalyvavo Aleksoto dekanas D. Brogys, kunigas K. Bekasovas, mokyklos kape-

lionas kun. G. Grigelevičius. Roku koplyčioje vyko advento, o Šv. Mato vidurinėje mokykloje – gavėnios rekolekcijos. Mokyklose surengta 6–9 klasių mokinių kalėdinių atvirukų akcija. Aleksoto darželis-mokykla ir Aleksoto Šv. Kazimiero bažnyčia organizavo projektą „Šv. Kazimieras – Lietuvos karalaitis“. Šv. Mato vidurinėje mokykloje rodytas spektaklis – misterija „Atpirkimo kelias“. Kauno Panemunės pradinėje mokykloje organizuota 3–4 klasių mokiniams viktorina „Dievui ir Tėvynei“.

Alytaus dekanato metodinio centro vadovė Regina Saulėnienė aptarė dvi veiklos kryptis – organizacinę ir metodinę. Tikybos mokymo 20-mečiui paminėti vyko konferencija. Renginių padėjo organizuoti dekanas kan. Arūnas Užupis. Dekanato mokytojai dalyvavo rekolekcijose per rudens atostogas ir gavėnios laiku. Mokytojai kėlė savo kvalifikaciją Alytuje, Marijampolėje ir Prienuose. Buvo organizuoti 3 metodinio būrelio pasitarimai Panemunės vidurinėje ir Senamiesčio pradinėje mokyklose bei A. Ramanausko–Vanago gimnazijoje. Mokytojai dalyvavo piligriminiame žygyje iš Šiaulių į Šiluvą, buvo vedamos integruotos tikybos, istorijos ir dailės pamokos bei tikybos, lietuvių k. ir etikos pamokos. Dekanate organizuotos advento popietės, gerumo akcijos, lankyti senelių ir kūdikių namai, vykdomas projektas „Draugystės sodas“ spec. poreikių mokiniams.

Marijampolės dekanato metodinio centro vadovė Filomena Galavočienė pabrėžė, kad šiais mokslo metais kiekviename renginyje buvo akcentuojamas tikybos mokymo dvidešimtmetis. Spalio mėnesį Sangrūdės vidurinėje mokykloje vyko mokslinė praktinė konferencija „Dorinis ugdymas per grožį ir gerį“. Dekanato mokyklų mokiniai aktyviai dalyvavo piešinių parodoje „Dievo ženklai mano gyvenime“. Balandžio 30 dieną surengta metodinė diena, kurioje tikybos mokytojai pristatė savo pagamintas mokymo priemones, nuotraukų albumus apie mokyklose vykusius renginius, o Bagotosios pagrindinės mokyklos mokiniai kartu su parapijos klebonu kun. J. Fakėjavu ir tikybos mokytoja A. Gudyniene parengė šokių programą. Mokytojai dalyvavo seminaruose, advento ir gavėnios rekolekcijose, piligrininėse kelionėse.

Kalvarijos savivaldybės tikybos mokytojų metodinio būrelio vadovė Daiva Petrauskienė pasidalijo mintimis apie mokykloje vykusią konferenciją. Kazlų Rūdos savivaldybės vadovė Dalė Kriščiūnienė papasakojo apie tikybos mokytojų veiklą savo metodiniame būrelyje.

Šakių dekanato metodinio centro vadovė Vilma Naujokaitienė pasidžiaugė glaudžiu bendradarbiavimu su Švietimo skyriumi, labai geru ryšiu su dekanato kunigais. Dekanate yra 18 tikybos mokytojų pasauliečių ir 4 kunigai. Metodiniai susirinkimai vyksta Šakių parapijos namuose. Šiais metais jau įvyko trys. Bendradarbiauta su Vilkaviškio dekanato mokytojais ir dalyvauta seminare „Asmenybės ugdymas teologinėje perspektyvoje“. Dekanate vyko akcija – gerumo savaitė „Tuo, ką turiu, dalijuosi su kitais“, seminaras „Gavėnia. Velykos. Sekminės“. Dekanato mokytojams rekolekcijas vedė kun. Jordanas Kazlauskas. Sudarge vyko religinis šventinis renginys „Jūs būsite mano draugai“ Šakių dekanato vaikų diena ir tikybos dėstyimo dvidešimtmečiui paminėti. Tikybos mokytojai dalyvavo įvairiuose kvalifikaciniuose seminaruose, Vilkaviškio vyskupijos parapiinės katechezės ir religinio švietimo centro renginiuose, Gyvenimo ir tikėjimo instituto organizuojamuose dalykiniuose seminaruose, nuotolinio mokymo kursuose bei rekolekcijose.

Vilkaviškio dekanato metodinio centro vadovė Aurelija Janušaitytė pabrėžė, kad šiais mokslo metais pagrindinis veiklos tikslas buvo išmokti dalytis. Dekanate tikybą dėstė 32 mokytojai, iš kurių du kunigai. Per mokslo metus

kaitą, tačiau dar daug laiko praeis, kol žmonės aiškiai suvoks, jog prostitucijos legalizavimas reikštų, jog norima įteisinti tokias socialines problemas kaip prekybą žmonėmis, fizinį ir psichologinį smurtą prieš moteris ir nepilnamečius, jų išnaudojimą ir panašiai. Kita vertus, apklausa parodė, kad nepaisant šių reiškinų 16 proc. apklausos dalyvių vis dėlto neprieštarautų, jeigu artimas žmogus verstųsi šia veikla.

Lietuvos Caritas apklausos rezultatai atskleidė dar vieną įdomų dalyką. Ir vyrai, ir moterys, kalbėdami apie prostitucijoje dalyvaujančių veikėjų bausmes, pasakė, jog visų pirmiausia reikėtų bausti klientus ir sutenerius.

-Ici-

Atsisveikinimo popietė

Birželio 19 d. Vilkaviškio vyskupijos Caritas pagalbos centre „Rūpintojėlis“ programos „Didysis draugas/didžioji draugė“ savanoriai susitiko atsisveikinti su programą paliekančiais Didžiais draugais. Atsisveikinti su puikiais savanoriais visada sunku, tačiau liūdna nebuvo.

Kiekvienam išeinančiam įteiktos linkmos, savanorių sukurtos padėkos. Kalbėta, jog tikra draugystė – tai tarsi įžiebta žvakelė, kuri nuolat šildo širdis, ta šiluma skleidžiama aplinkiniams, o ypač labiausiai nuskriaustiems, atveria pačius nuoširdžiausius, gražiausius jausmus, duoda postūmį daryti gera. Todėl paliekantiems programą buvo įteiktos žvakelės, ant kurių buvo surašyti gražiausi palinkėjimai. Tad paprasta žvakelė tapo „Didžiųjų Draugų“ žvake.

Susitikimo metu žaisti įvairūs žaidimai, piešta, dalytasi mintimis. Pabaigoje susitikimo dalyviai rašė laiškus įsivaizduojamam vienišam draugui. Jie sudėti į pripūstus balionus ir prie upės paleisti viliantis, kad tas, kuriam liūdna, jį tikrai suras, perskaitys ir supras, kad jis niekada ir nebuvo vienišas, nes kartu su juo visuomet yra Dievas.

-vkvc-

Keliais žodžiais

Raudondvaris. Birželio 20 d. gražus būrelis Raudondvario parapijos vaikų, kurie šiemet priėmė pirmąją Komuniją, lydimi savo tėvų, brolių, sesių, kai kurie net senelių ir Krikšto tėvų, keliavo į Šiluvą. Kun. Augustinas Paulauskas Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčioje aukojo šv. Mišias už vaikus, kurie šiemet priėmė pirmuosius sakramentus, ir jų šeimas. Šv. Mišių pabaigoje klebonas suteikė palaiminimą. Vėliau buvo pašventinti rožiniai bei škaplieriai ir įteikti vaikams, o patys vaikai įrašyti į škaplierio ir rožinio maldos mylėtojus. Po šv. Mišių surengta pažintinė kelionė po Šiluvos šventovę. Daugelis Šiluvoje lankėsi pirmą kartą.

-pi-

Nauji leidiniai

Anselm Grün. Anzelmo Griuno atsakymų knyga: Atsakymai į svarbiausius gyvenimo klausimus. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 272 p.

Nuo seno nuolatos kartojasi tie patys klausimai. Taip pat ir situacijos, kurios dažnai verčia viskuo abejoti. Kodėl tai atsitiko būtent man? Ko iš tikrųjų esu vertas? Ar esu laisvas? Kuo galiu pasitikėti? Kaip surasti savo laimę? Kas tikrai paguodžia? Ko galiu tikėtis? Ar viskas bus gerai? Tuščiažodžiavimas čia nepadeda. Anselmas Griunas, remdamasis savo patirtimi, atranda naują kalbą. Jis jaučia, kas mums gyvenime aktualu, ir pateikia naudingus, asmenine patirtimi pagrįstus atsakymus.

surengti 5 metodiniai susirinkimai, kuriuose mokytojai gausiai dalyvavo. Dekanate kas mėnesį vyko po vieną ar du renginius. Organizuotas dviejų dalių seminaras „Asmenybės ugdymas teologinėje perspektyvoje“ – lektorė ses. Lina Briliūtė SF. Taip pat surengtas seminaras „Gavėnia. Velykos. Sekminės“ – lektoriai kun. Rytis Baltrušaitis ir L. Mažeikaitė. Organizuota prakartėlių paroda-konkursas „Mano klasės prakartėlė“, mokytojų metodikos darbų paroda, moksleivių religinės literatūros skaitovų konkursas, Kaziuko mugė, advento popietė „Daryk kartu su Marija“. Mokytojams vestos rekolekcijos.

Kun. Rytis Baltrušaitis apžvelgė tikybos mokytojų atsakymus į anketos, kuri mokslo metų pabaigoje buvo pateikta visiems vyskupijos mokytojams, klausimus. Posėdžio metu aptarta tikybos mokytojų rudens konferencija, dekanatų veiklos planų rašymo tvarka, nutarta derinti su KC seminarais, organizuojamiems dekanatuose, kviečiamų lektorių klausimą. Kalbėta apie tikybos mokytojų santuokinę situaciją.

KC vadovė Elena Gvazdaitienė pasidžiaugė, kad mokslo metų pradžia buvo labai darbinga – konferencijoje dalyvavo 202 tikybos mokytojai. Daug renginių vyskupijoje šiais metais skirta tikybos mokymo dvidešimtmečiui: vyko konferencija Sangrūdoje, Alytuje, metodinės dienos ir įvairūs seminarai, mokinių piešinių parodos surengtos visuose dekanatuose. Buvo parengta kilnojamoji nuotraukų paroda „Akimirkos“. Lazdijų dekanate vyko projektas „Lietuva ant maldos sparnų“. Marijampolės dekanate įsteigtas kino mėgėjų klubas. Posėdis užbaigtas bendrais pietumis vyskupijos pastoracinio centro refektoriuje.

-duo-

Laimėk savo mokyklai Biblijų komplektą!

Siekdamas padėti tikybos mokytojams įsigyti Šventąjį Raštą savo mokyklai, Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centras, bendradarbiaudamas su Lietuvos Biblijos draugija, organizavo konkursą „Laimėk savo mokyklai Biblijų komplektą!“

Apie 100 mokinių iš įvairių Vilniaus arkivyskupijos mokyklų nuo 2010 m. vasario piešė labiausiai patikusios Šv. Rašto istorijos komiksą, kūrė skaidrių pristatymus tema „Gyvybės arba meilės samprata Naujajame Testamente“ ir stalo žaidimą pradinių klasių mokiniams „Kelionė su Biblija“. Mokslo metams einant į pabaigą konkurso vertinimo komisija atrinko šešis geriausius darbus: tris komiksus „Mano artimas“ (paruošė Vilniaus Ž. Augusto pagrindinės mokyklos penktokai), „Jėzaus gundymas“ (Trakų r. Lentvario M. Šimelionio gimnazijos šeštokai), „Dievo tautos išvadavimas“ (Vilniaus M. Mažvydo vidurinės mokyklos penktokai), du skaidrių pristatymus (PPT formatu) „Himnas meilei“ (paruošė Vilniaus Ažuolyno pagrindinės mokyklos aštuntokai), „Meilė tikėjimo šviesoje“ (Vilniaus Jono Pauliaus II pagrindinės mokyklos aštuntokai) ir stalo žaidimą „Kelionė su Biblija“ (sukūrė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos devintokai).

Vertinimo komisijos išrinkti geriausių darbų autoriai laimėjo savo mokykloms po Biblijų komplektą. Lietuvos Biblijos draugija apdovanojo konkurso laureatus ir juos parengusius mokytojus atminimo dovanėlėmis bei įsteigė specialią prizą Kalvelių 2-osios vidurinės mokyklos mokiniams už sukurtą stalo žaidimą „Možė“.

Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centras, bendradarbiaudamas su Lietuvos Biblijos draugija, ir kitais mokslo metais planuoja vykdyti panašų projektą. Tad konkurso organizatoriai kviečia aktyviai dalyvauti Vilniaus arkivyskupijos tikybos mokytojus ir laimėti savo mokyklai Biblijų.

-az-

GYVENTI DABAR

18 eilinis sekmadienis (C)

Koh 1, 2, 2, 21–23; Kol 3, 1–5. 9–11; Lk 12, 13–21

Šiandienos skaitiniuose atskleidžiamas žemiškosios tikrovės laikinumas. Apaštalas Paulius Laiške kolosiečiams ragina rūpintis „tuo, kas aukštybėse, o ne tuo, kas žemėje“. Evangelijos turtuolis sudeda savo viltis į žemiškąsias gėrybes, tačiau jo laukia netikėta mirtis – žmogus negali nieko pasiimti anapus. Koheleto knygoje apgailestaujama dėl gyvenimo laikinumo, triūso bei vargų beprasmybės. Viena vertus, tai *memento mori*, priminimas, kad visi mirsime ir turėsime viską palikti. Pesimistiniuose išminties mokytojo dejavimuose glūdi ir kitas svarbus paraginimas. Jis įspėja pernelyg nesureikšminti savęs pačių. Mes plušame ir stengiamės, tačiau dažnai pamirštame savo veiklos perspektyvą. Įsivaizduojame esą visų dalykų matas ir centras, o pamirštame gyvenimo tikslą ir būties pagrindą. Dažnai gerovę grindžiame pačių susikurtu iliuziniu saugumu.

Būname panašūs į viduramžių žmones iki Saulės sistemos atradimo. Koperniko atradimas sukrėtė ligtolinį pasaulėvaizdį ir atskleidė, kad Žemė nėra centras, o tik vienas iš daugelio dangaus kūnų visatoje. Labai dažnai gyvename taip, tarsi būtume visatos centras. Pamokslininko žodžiai leidžia suprasti, kad nesuvokiamos Dievo didybės akivaizdoje mūsų veikla yra sąlygiška.

Svarbi ir dar viena išvalga. Žmogaus gyvenime ateina laikas, kai nebelieka ankstesnių jėgų, nebegalime remtis išmoktais įgūdžiais, tenka palikti nuopelnus ir pasiekimus. Koheleto knygos išminčius moko, kaip išgyventi tas liūdesio valandas ir visas gyvenimo aplinkybes priimti iš Dievo rankų. Yra laikas klausti ir laikas gauti atsakymus, yra laikas duoti ir laikas ištiesti priimančią ranką. Klausimas ir abejonė gali nukreipti geru keliu, o ištvermingas laukimas atskleisti prasmę. Tikintysis nežino recepto kiekvienam sunkumui įveikti. Turime visuomet atsiminti, kad Dievas yra didesnis už mūsų užsibrėžtus tikslus ir veikimą.

Išgirdus Koheleto knygos mintis atrodo, kad jų autorius yra juodžiausias pesimistas, nepažįstantis nei džiaugsmo valandėlių, nei entuziazmo protrūkių. Jo skepticizmas mus erzina, nes pažadina pagundą nepasitikėti, primena įvairiomis variacijomis aplinkoje skambančią neviltingą žinią. Šis erzinantis skepticizmas vis dėlto provokuoja mus atsakyti į svarbų klausimą: „Ar esu laiminga(s)?“ Jis pats išmintingai tyli, duodamas suprasti, kad vertingas yra tiek klausimas, tiek atsakymas.

Kartais jaučiame apmaudą, kai mūsų darbo vaisiais naudojasi kiti, kartais net nepadėkodami. Vyresnės kartos žmonės sako: butui ar automobiliui taupėme dešimtmečius, o dabartinis jaunimas visko nori iš karto. Ši patirtis ypač skausminga tuomet, kai savo gyvenimą planuojame tik žvelgdami į save. Jei gyvename tik sau, tik savo malonumui, tuomet iš tikrųjų viskas yra veltui. Gyvenimas įgyja prasmę, kai jaučiame atsakomybę už kitus. Tuomet suvokiame, kad ne namai ar automobiliai laiduoja laimę. Meilė ir bendrystė yra nenykstantis turtas.

Koheleto knygos išminčius neneigia gyvenimo gėrybių. Jis moko gyventi dabar: valgyti, gerti ir rasti pasitenkinimo savo darbu. Tai nėra taip paprasta: gyventi dabar ir džiaugtis savo darbu reiškia taip pat nepavydėti ir nesilyginti su kitais. Rūkas ir tuštybė yra mūsų bandymai savo planus primesti kitiems, pastangos įamžinti savo darbo vaisius. Siekdami gyventi savo gyvenimu turime išmokti naudotis viešojo bendravimo priemonėmis. Žiniasklaida dažnai kėsina apgauti mus tuštybės rūku bei miglomis, – ne tik tiesioginiu melu, nors ir to pasitaiko. Pavojingesnis rūkas yra tai, kad imame gyventi kitų gyvenimais, išsiblaškę neapajėgiame melstis ir prarandame ryšį su Viešpačiu.

Apaštalas Paulius siūlo trumpesnį laimės kelią. Jis taip pat ragina nedykaduoniauti ir pelnyti duoną darbu. Tačiau darbas nėra savitikslis, tik priemonė. Apaštalas Paulius ragina nusivilkti senąjį žmogų su jo darbais ir apsilikti nauju malonės drabužiu. Prieš apsilikdami Jėzumi turime nusimesti senuosius drabužius. Šventasis Pranciškus Asyžietis, miesto aikštėje palikęs savo prabangius drabužius, pranašiškai parodė, kaip nusivilkti senąjį žmogų. Kelyje į naują gyvenimą būtina pereiti nuogumo etapą. Jėzus nori, kad patikėtum, jog esi vertas meilės ne dėl tų drabužių, kuriuos pats pasisiūdinai savo sugebėjimais, įgimtu asmenybės žavesiu ar karjera. Jei leisies aprenjimas naujuoju Jėzaus drabužiu, šio rūbo iš tavęs niekas nebeatims. Tavo skurdas Dievo akivaizdoje taps turtu.

Evangelijos pasakojime Jėzus įspėja vengti godumo. Godumas minimas tarp svarbiausių krikščioniui nederančių ydų (plg. *Mk 7, 22; Rom 1, 29; Ef 5, 3*). Laiške kolosiečiams (3, 5) godumas netgi lyginamas su stambeldyste. Tai reiškia, kad savanaudis „aš“ statomas Dievo vieton. Šiandienos skaitinio turtuolis elgiasi kaip geras vadybininkas. Jis investuoja ir statydina didesnius klijimus geram derliui sukrauti. Kitur Jėzus pagiria pirklių, viską pardavusių, idant įsigytų brangų perlą. Tačiau iš esmės skiriasi šių investuotojų veiklos motyvai. Godusis turtuolis tiesiai pavadinamas kvailiu: jis krauna turtus – pasikliauja rūku ir tuštybe, – bet nesirūpina tapti turtingas pas Dievą.

TIKĖJIMO PRIVILEGIJA

19 eilinis sekmadienis (C)

Išm 18, 6–9; Žyd 11, 1–2. 8–19; Lk 12, 32–48

Šio sekmadienio skaitinys yra iš tos Luko evangelijos dalies, kurioje pasakojama apie Jėzaus kelionę iš Galilėjos į Jeruzalę. Iš pirmo žvilgsnio dvyliktajame skyriuje pateikiami pasakojimai atrodo menkai susiję. Tačiau įdėmiau skaitydami prisimename praėjusio sekmadienio pasakojimą apie turtingą grūdų augintoją, trumparegiškai nesuvokiantį jo tykančios mirties. Priešingai negu anas vien žemišką gerove besirūpinantis žmogus, Jėzaus mokiniai išlaisvinami nuo perdėto rūpinimosi valgiu ar drabužiu. Netikėtai mirties užklupto turtuolio priešingybė yra budrusis tarnas, apdairiai ir išmintingai prižiūrintis jam patikėtas gėrybes. Evangelijoje pabrėžiama, kad augant pažinimui didėja atsakomybės mastas: „Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta.“

Krikščionis budriai laukia susitikimo su mylinčiu Viešpačiu. Tai vienintelis lobis, kurio niekas neišvogt, kuriam verta atiduoti visą savo širdį. Jėzaus atėjimo bijo tas, kuris visą viltį sudėjo į turtus, karjerą ir malonumus. Šiandienos skaitiniai leidžia mums patikėti, kad Dievas nenori atimti iš žmogaus gerų dalykų, tik nori gražinti viską į deramą vietą. Jis trokšta apdovanoti tu, kas tikra, vertinga ir amžina. Jis kviečia mus į pasitikėjimo kelionę ir duoda jėgų kaip Abraomui pasiryžti palikti savo turtus ir išvykti į Pažado žemę. Šiandienos Evangelijoje skelbiama gera žinia: laukiame ne kokio nors nepažįstamojo, bet mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. Iš Evangelijos pažįstame jo žodžius ir veiksmus. Krikščionys nežino, kada jis ateis, tačiau žino, kas yra Ateisiantysis. Mes žinome, ko jis iš mūsų nori, ko reikalauja ir ką yra pažadėjęs. Jis pavedė mums rūpintis kitais žmonėmis, tam suteikė reikalingų dovanų ir gebėjimų, todėl turėsime jam duoti apyskaitą.

Budėkime, nes Viešpats yra arti. Jis nori mums dovanoti patį didžiausią iš įmanomų turtų – savo buvimą, išliekantį per amžius. Pasaulio pabaiga kiekvienam žmogui yra jo gyvenimo įvertinimas. Nežinome, kada ši diena ateis, ir turime būti pasirengę atsakyti už savo darbus. Tačiau jau šiame pasaulyje reikia atminti kitą Viešpaties atėjimą, vykstantį nuolat, kai sutinkame Kristų kitame žmoguje. Tai taip pat jo atėjimo valanda, reikalaujanti budrumo. Galime lengvai užsnūsti ir nepamatyti Viešpaties kasdieniame santykiyje su kitais žmonėmis. Nors to ir nepastebime, Kristus ateina pas mus kitame žmoguje, reikalingame pagalbos: „Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite.“

Šiandienos Evangelijoje Jėzus atsako užduodamas kitą klausimą. Petras klausia Jėzaus, ar budriųjų tarnų palyginimas taikomas tik mokiniams, ar visiems. Jėzus atsako į tai kitu palyginimu. Jis nenori leisti į spekuliacijas, kas bus išgelbėtas, o kas pasmerkta. Tik nurodo, jog amžinasis pasmerkimas yra atvira galimybė kiekvienam žmogui. Vienas žymiausių XX a. teologų kardinolas Hansas Ursas von Balthasaras įspėjo, kad kiekvienas krikščionis *su visu rimtumu* svarstyti savo pražūties galimybę.

Kartais dejuojame, kad gyvenime nėra teisybės. Vieni žmonės nuo gimimo savo aplinkos pasmerkti skurdui, kiti gimsta su sidabrinu šaukšteliu burnoje. Pasaulyje, kuriame gyvename, pilna nelygybės ir neteisybių. Stiprieji klesti, o silpnieji sunaikinami. Mes nekaltiname grobuonių žvėrių dėl to, kad jie ieško grobio. Grobuonys žmonės pridaro kur kas daugiau žalos. Dėl gyvenime akivaizdžių neteisybių kai kurie žmonės net suabejoja Dievu. Beje, dažnai dejuodami dėl to, ko neturime, pamirštame padėkoti už daugybę turimų dovanų, priimame jas kaip savaime suprantamą dalyką. Jėzus nepateikia filosofinio neteisybės paaiškinimo, bet siūlo savo kelią, per kryžių vedantį į Velykų slėpinį.

Nelygybė pastebima ir išganymo istorijoje. Skaitinyje iš Išminties knygos primenama, kaip Dievas ugdė ir vedė išrinktąją tautą. Šiai tautai, kaip jokiai kitai, buvo suteikta daugybė privilegijų. Tačiau istorijoje Viešpats ją skaudžiai baudė už neištikimybę. Mes taip pat priklausome Dievo tautai – Bažnyčiai. Šiandienos Evangelijoje klausimą užduodantis Petras privilegijuotas tuo, kad asmeniškai pažįsta Jėzų, klausosi jo mokymų, dalyvauja jo stebukluose. Jis klausia apie tuos „visus“, kurie neturi šių malonių. Jėzus atsako palyginimu: „Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta.“ Tikėjimas yra dovana, tačiau tai reiškia ir atitinkamą pareigą. Kurie negavo šios malonės, yra mažiau atsakingi. Kam daugiau patikėta, iš tų daugiau reikalaujama. Ar mus piktina ši nelygybė?

Antrajame skaitinyje nusakoma didžioji mūsų privilegija – mūsų tikėjimas: „Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome.“ Tikėjimas nėra vien proto pastanga, jis remiasi viltimi. Tokia viltimi, kuria, pasak apaštalo Pauliaus, patikiama nematant jokios vilties (plg. *Rom 4, 18*). Popiežius Benediktas XVI savo enciklikoje apie krikščioniškąją viltį atkreipia dėmesį, kad daugelyje Šventojo Rašto vietų žodžius „tikėjimas“ ir „viltis“ galima sukeisti vietomis (*Spe salvi, 2*). Viltis kreipia tikėjimą į išganingą Dievo ateitį.

VAINIKUOTA MOTERIS

Švč. M. Marijos ėmimas į dangų (Žolinė)
Apr 11, 19; 12, 1. 3–6. 10; 1 Kor 15, 20–26; Lk 1, 39–56

Katalikams Marijos vaidmuo išganymo istorijoje yra akivaizdus. Ji nėra mūsų atpirkėja, bet Atpirkėjo Motina, todėl ypatingu būdu gerbiame jos dalyvavimą ir bendradarbiavimą su Šventąja Dvasia. Marijos ištartas „Tebūnie“ mums visiems teikia viltį, kad padedant Dievo malonei įmanoma įvykdyti tai, ko Dievas iš mūsų laukia. Popiežius Jonas Paulius II enciklikoje *Redemptoris Mater* rašo, kad Marijos tarpininkavimas yra užtariamąjį pobūdžio: „ji tarpininkauja ne kaip pašalietė, bet kaip *Motina*, žinodama, jog kaip tokia gali pateikti Sūnui žmonių poreikius ir net „turi teisę“ tai daryti“ (RM, 21).

Marijos ėmimo į dangų šventė kitose krikščioniškosiose tradicijose yra vadinama Dievo Motinos „užmigimu“. Katalikų tradicijoje pagerbiame tikėjimo tiesą, išreikštą Pijaus XII 1950 m. paskelbta dogma. Vatikano II Susirinkimo konstitucijoje *Lumen gentium* ši tikėjimo tiesa nusakoma taip: „Nepalytėta jokios prigimtinės kaltės dėmės, baigusi žemiškojo gyvenimo kelią, Nekaltoji Mergelė buvo su kūnu ir siela paimta į dangaus garbę ir Viešpaties išaukštinta kaip visatos Karalienė, kad taptų panašesnė į savo Sūnų, viešpačių Viešpatį (plg. Apr 19, 16) ir nuodėmės bei mirties nugalėtoją“ (žr. taip pat Katalikų Bažnyčios katekizmas, 966).

Pirmajame skaitinyje iš Apreiškimo knygos susipina simbolika ir tikrovė apie Mariją ir Dievo tautą. Čia išganymas vaizduojamas kaip kova su blogio jėgomis. Bažnyčią simbolizuojanti moteris kenčia dėl to, kad siekia parodyti pasauliui Dievą. Ši scena yra tarsi viso Marijos gyvenimo santrauka. Ji išrinkta būti Dievo Sūnaus Motina, todėl vaizduojama apsisiautusi saule ir vainikuota žvaigždžių vainiku. Tačiau jai taip pat tenka kentėti dėl persekiojimų. Jos Sūnus puolamas velnio, bet galiausiai paimamas pas Dievą. Moteris apsaugoma Dievo jai parengtoje būstinėje. Marijos ėmimas į dangų yra atlygis už jos meilės darbą. Ji paimama į tą ypatingą vietą, kurią vadiname dangumi. Ji pasitikėjo Dievu ir Dievas patvirtino jos pasitikėjimą. Jos gyvenimas baigėsi užmigimu Viešpaties rankose. Ji per amžius yra danguje su kūnu ir siela. Ji yra ta, kurią visos žmonių kartos vadina palaiminta. Ji pilnutinai džiaugiasi Jėzaus aukos vaisiais.

Skaitinyje iš Laiško korintiečiams mirtis vaizduojama kaip priešas. Priešas yra pirmiausia dvasinė mirtis, niokojanti dieviškąjį gyvenimą. Mes visi išgyvename sunkumų ir išbandymų, patiriame pagundų neištesėti.

Marijos ėmimas į dangų rodo pergalę prieš visas mirties atmainas. Jėzaus Kristaus pergale mirtis prarado savo geluonį.

Fizinė mirtis – tai perėjimas iš vieno gyvenimo būvio į kitą. Apaštalas Paulius aiškina, kad pirmasis žmogus savo neklusnumu pelnė mirtį, o ją įveikė naujasis Adomas – Jėzus Kristus. Kristaus prisikėlimo malonėje dalyvauja „ kiekvienas pagal savo eilę“. Marija pirmutinė šioje eilėje. Marijos ėmimas į dangų reiškia gyvenimo perkeitimą. Marija yra krikščionių pavyzdys tuo, kad klausėsi Dievo žodžio ir gyveno juo. Ji nešiojosi Dievo gyvenimą savyje, dalyvavo savo Sūnaus gyvenime šioje žemėje, o po jo prisikėlimo yra per amžius susivienijusi su juo.

Marija moko mus su pasitikėjimu pasitikti mirtį. Krikščionis baimingai nestumia šalin minčių apie mirtį, bet nuolat rengiasi ją pasitikti. Mirčiai rengiamės kiekvieną vakarą eidami nakties poilsio ir dėkodami už praėjusią dieną. Vyesni žmonės atsimesna gražų paprotį – per Žolinę pašventinti žolynai sudedami į pagalvę, su kuria krikščionis išlydimas per laidotuves. Žolynai primena dalyvavimą Marijos ėmimo į dangų iškilmėse ir žadina viltį jos pavyzdžiu dalyvauti Kristaus prisikėlime.

Evangelijoje vaizduojamas Marijos susitikimas su Elzbieta. Palaimingą aplankymą liudija Jonas Krikštytojas, iščiose šoktelėdamas iš džiaugsmo. Šis fragmentas pilnas simbolių ir rodo, kad ištarus Dievui „taip“ gyvenimas perkeičiamas. Šiandien prašykime, kad būtume panašūs į Mariją, drąsiai ir ryžtingai atsilieptume į Dievo kvietimą. Melskime gilaus tikėjimo, kad aplinkinėje tikrovėje galėtume įžvelgti reikšmingus ženklus, o mūsų tikėjimo simboliai vestų mus pas Dievą, jog atėjus laikui galėtume su Marija džiaugtis jos Sūnaus šlove per amžius.

Per Marijos ėmimo į dangų iškilmę švenčiame Marijos tikėjimo teisumą. Marija nuo pat prasidėjimo buvo susivienijusi su Dievu. Savo motinos Onos iščiose ji buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės. Šią tiesą išreiškiame švęsdami Nekaltojo Prasidėjimo iškilmę. Ji laisva valia priėmė Dievo kvietimą būti Išganytojo Motina. Drauge priėmė pranašystes apie širdį perversiančius skausmo kalavijus. Marijai teko kentėti dėl apkaltų, gelbėtis nuo persekiojimų, patirti paniekinimų. Po kryžiumi ji iškentėjo savo Sūnaus mirtį. Marija ne tik pradėta be nuodėmės, bet ir gyveno nenusidėdama. Todėl ji nepatyrė nuodėmės padarinių. Žemiškojo gyvenimo pabaigoje jos kūnas ir siela susivienijo su Dievu. Ji „laiminga įtikėjusi“.

VARTAI ANKŠTI, BET ATVIRI

21 eilinis sekmadienis (C)

Iz 66, 18–21; Žyd 12, 5–7. 11–13; Lk 13, 22–30

Pranašas Izaijas vaizduoja visų tautų grįžimą pas Viešpatį. Kažkada puikybės nuodėmė nulėmė žmonijos išsklaidymą statant Babelio bokštą, o dabar Viešpats Izaijo lūpomis žada, kad iš naujo suburs visas tautas ant šventojo kalno Jeruzalėje. Tarp tautų išivyras taika ir darba. Viešpats myli visus žmones. Dievo plane gražinant visas tautas į Tėvo namus ypatingas vaidmuo tenka krikščionims. Jų užduotis, apie kurią pranašavo Izaijas, skelbti Viešpaties šlovę tarp tautų. Tačiau Evangelija išpėja, jog kiekvienam iš mūsų taip pat gresia pavojus. Mūsų uolumas gali pavirsti abejingumu, o nuoširdus maldingumas – rutina. Todėl būtina nuolat atsinaujinti Šventąją Dvasią ir su nuostaba žvelgti į Kristaus asmenį. Tik tuomet būsime liudytojai, galintys ir kitus patraukti paskui Jėzų.

Šiandienos Evangelijoje Jėzus kalba apie siaurus išganymo vartus. Galime suprasti, kad žmonės, kurie stokoja pasiryžimo gyventi tikėjimu, liks anapus Mokytojo namų slenksčio. Tai drungnieji krikščionys. Jie pažino Mokytoją, valgė ir gėrė su juo, klausėsi jo mokymo, tačiau pasirinko likti išoriniais stebėtojais. Mes norime būti Viešpaties namuose ir dalyvauti jo pokylyje. Su Viešpačiu pasiliegame ne vien tuo, kad lankome Mišias. Mes trokstame būti vienybėje su Dievu visą gyvenimą, ne tik vieną valandą per savaitę. Žmonės kartais teisinasi savo praeities tikėjimu: lankė tikybos pamokas ar dalyvavo piligrimystėje. Arba, kad tarp šeimos narių yra „labai tikinčių“. Jų manymu, to pakanka ryšiui su Dievu palaikyti. Tačiau dvasinė gyvybė turi būti nuolat puoselėjama asmenine malda. Jei gyvoji versmė išsenka, laukia mirtis. Antrajame skaitinyje iš Laiško žydams vaizduojami žmonės, kurie elgiasi taip, tarsi tikėjimas jiems būtų per sunkus: jų rankos svyra, o keliai linksta. Jėzus drąsina: „Mano jungas švelnus, mano našta lengva“ (Mt 11, 30). Mūsų pastangos ištikimai ir tinkamai gyventi yra tik menkos aukos. Kaip atpildą gauname nepalyginamai didesnę dovaną – laimę. Nė vienas negali būti laimingas be laimės ir gėrio šaltinio.

Evangelijoje Jėzus dar kartą duoda mums pasirinkti. Arba stengiamės artėti prie Dievo, arba tolstame nuo jo. Jis drąsina mus eiti siauru keliu, kad būtume tarp tų, kurie iš visų pasaulio šalių susirinks į dangaus karalystės pokylį. Drauge nuskamba išpėjimas, kad kelias į pražūtį yra platus. Jis platus, nes pateisinamos savos nuodėmės ir smerkiami kiti, vadovaujamosi neatlaidumu ir neapykanta. Kartais apgaulingos meilės sujaudinti bandome

gailėstingumu pranokti patį Dievą. Dantės „Pragaro“ antrajame rate vaizduojamos gašlumo nuodėmių aukos. Išimylėjėliai Paolas ir Frančeska buvo užklupti jos vyro, kuris įniršęs juos nužudė. Frančeska poetui pasakoja tragišką meilės istoriją ir aiškina, kad jų negalima kaltinti, nes juos užvaldė meilė. Tuo pat metu pasirodo, kad ji neapkenčia savo vyro ir tikisi, kad jis pakliūs į dar blogesnę pragaro ratą, skirtą neatgailaujantiems žudikams. Pragaro sielos trokšta ne gailėstingumo, bet teisingumo, todėl ir gauna tai, ko trokšta.

Geroji naujiena yra ta, kad nė vienas iš mūsų nėra verčiamas rinktis pražūtį. Katalikų Bažnyčios katekizme teigiama: „Nė vienam žmogui nėra Dievo iš anksto paskirta eiti į pragarą“ (1037). Fatimoje apsireiškusi Mergelė Marija, išpėjusi vaikus, kaip lengva pakliūti į pragarą, išmokė juos svarbios maldos: „O mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes, išgelbėk mus nuo pragaro ugnies, nuvesk į dangų visas sielas, o ypač tas, kurioms labiausiai reikia Tavo gailėstingumo.“ Dažniausiai šią maldą jungiame su rožinio malda. Mūsų išganymas reiškia tai, kad trokštame kitų žmonių išganymo.

Smalsumas ragina domėtis šalutiniais dalykais apeinant svarbiausius būties klausimus (plg. 2 Tim 4, 3). Šventajame Rašte užduodami klausimai nebūtinai tiesiogiai atsakomi. Jėzus klausiamas nenurodė mokiniam konkretios Izraelio karalystės atkūrimo datos (plg. Apd 1, 6). Tuo metu mokiniams buvo svarbiau suvokti: ką turime daryti, kad būtume išgelbėti. Apaštalai netiesiogiai gauna atsakymą ir užduotį: „tapsite mano liudytojais lig pat žemės pakraščiu“ (Apd 1, 8). Tai svarbiau negu smalsauti dėl ateities datų. Šiandienos Evangelijos klausimas: „Ar maža bus išgelbėtų?“ taip pat tiesiogiai nesusijęs su klausėju. Jėzaus atsako: kovokite ir stenkitės įeiti pro ankštus vartus. Tai svarbiau negu smalsauti dėl išgelbėtųjų skaičiaus.

Užrakintų durų palyginimu Jėzus pabrėžia, kad vien išorinis priklausymas išrinktajai tautai nelaiduoja išganymo. Šeimnininkas netikėtai užrakina duris ir neigia ryšį su lauke likusiais žmonėmis. Jis atsižada tais pačiais žodžiais, kuriais Petras išsižadėjo Jėzaus: „Aš nepažįstu to žmogaus“ (Mt 26, 72). Šeimnininkas – pasaulio Teisėjas taip baudžia ne dėl pavėlavimo. Lauke likę žmonės nusikalto tuo, kad nevykdė Tėvo valios (plg. Mt 7, 21). Kalbėjęs apie ankštus vartus tiems, kurie tikėjosi būsią išganyti vien dėl savo kilmės, Jėzus čia pat skelbia pagonių pašaukimą. Jėzaus žodžius apie ankštus išganymo vartus turime suprasti kaip raginimą. Vartai ankšti, tačiau atviri. Turime stengtis ir kovoti, o ne smalsauti, kokie išrinktųjų sąrašai.

Vilniaus arkivyskupijos ordinaro kardinolo A. J. Bačkio laiškas tikintiesiems

2010 m. liepos 2 d.

Brangūs tikintieji,

Šiomis dienomis gausūs viešųjų asmenų bei žiniasklaidos darbuotojų komentarai apie šermenis ir laidotuvių apeigas galėjo sukelti nerimo katalikams, paskatinti abejones ir svarstymus, kodėl malda už mirusį ir kūno palydėjimas į kapines ne visur ir ne visada atliekamas vienodai. Žinodamas, kad net nuoširdūs Bažnyčios nariai supratimą apie liturgiją dažnai įgyja vien iš savo patirties, o ne autoritetinių religinio ugdymo šaltinių, noriu šia proga bent trumpai priminti katalikiškų laidotuvių prasmę ir paaiškinti apeigų tvarką.

Laidodama savo nari, Bažnyčia meldžiasi už jį, prašo Viešpaties, kad velionis būtų nuskaistintas ir pasiektų dangaus laimę, kuriai kiekvienas pakrikštytasis yra pašauktas. Kaip sakoma Lietuvos Vyskupų Konferencijos 1996 m. paskelbtame dokumente *Laidojimo apeigos*, Bažnyčia per katalikiškas laidotuves „gyvu tikėjimu švenčia velykinę Kristaus paslaptį. Ji trokšta, kad visi, Krikšto sakramentu įskiepyti į Kristaus mirtį ir prisikėlimą, drauge su juo per mirtį pereitų į gyvenimą, o jų apvalytosios sielos dabar būtų paimitos į dangų ir su palaiminga Kristaus atėjimo viltimi lauktų kūnų iš numirusių prisikėlimo. Bažnyčia už mirusius atnašauja Eucharistinę Kristaus prisikėlimo auką ir meldžiasi už juos, kad visų Kristaus kūno narių vienybėje mirusiesiems išprašytų dvasinę pagalbą, o gyviesiems – vilties paguodą.“

Kiekvienas katalikas turi teisę būti palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, nebent jis savo noru išsižadėjo Katalikų Bažnyčios tikėjimo ar jo gyvenimo būdas buvo iš esmės nesuderinamas su šiuo tikėjimu, o prieš mirtį nebuvo parodyta jokio atgailos ženklų. Pastaruoju atveju kunigai turėtų atsakyti aukoti laidotuvių šv. Mišias ir atlikti kitas apeigas. Yra numatyti trys suaugusiųjų katalikiško laidojimo būdai. Pirmasis dar plačiai praktikuojamas kaimuose – apeigos, kuriomis atsiveikinama su mirusiuoju prie jo kūno (karsto), atliekamos šarvojimo vietoje, bažnyčioje ir kapinėse. Antrasis, vis labiau tampantis papročiu miestuose, – apeigos atliekamos šarvojimo vietoje ir prie kapo duobės. Trečiasis būdas – apeigos atliekamos tik šarvojimo vietoje arba prie kapo duobės. Visais atvejais Bažnyčia ragina prieš ar po palaidojimo aukoti šv. Mišias už velionį ir kviečia jį gausiai dalyvauti mirusiojo artimuosius ir visą bendruomenę. Apeigų tvarka paren-

kama atsižvelgiant į sąlygas ir tradiciją. „Krikščionys turėtų rodyti pagarbą mirusių tikinčiųjų kūnams, nes jie buvo Šventosios Dvasios buveinėmis, tačiau vengti tuščio iškilmingumo“ (*Laidojimo apeigos*). Kiek tai susiję su Bažnyčios valioje esančiais dalykais, nei laidojimo apeigomis, nei išoriniu iškilmingumu neturėtų būti išskiriami asmenys ar luomai.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos nuorodose dėl laidojimo apeigų sakoma: „Gavę žinią apie mirtį, ganytojai privalo ne tik labai atsargiai vertinti kiekvieną mirusįjį ir jo mirties aplinkybes, bet ir atsižvelgti į namiškių skausmą bei krikščioniškojo gyvenimo sąlygas. Ypač tekreipia jie dėmesį į laidotuvių progą liturginėse iškilmėse dalyvaujančius ir Evangelijos klausančius nekatalikus arba nepraktikuojančius, retai bažnyčią lankančius ar net visai tikėjimo netekusius katalikus. Kunigas visiems tebūna Kristaus Evangelijos skelbėjas. Todėl tepasirenka maldas ir skaitinius, labiausiai tinkančius konkrečiai situacijai. Viena forma tinka laidojant uolų kataliką, kita – žmogų, pasižymėjusį gailingumu darbais, trečia – kai pasikliaujama vien Dievo gailingumu.“

Bažnyčia esant tam tikroms sąlygoms, apie kurių būvimą sprendžia kunigas arba vyskupijos ordinaras, leidžia su katalikiškais apeigomis laidoti kitų bažnytinių bendruomenių pakrikštytuosius, savižudžius, viešus nusidėjėlius. Paminėtina, kad pagal bažnytines nuostatas tikinčiuosius dera informuoti apie savižudžio gyvenime reikštą prierašumą tikėjimui, viešų nusidėjėlių, įskaitant tuos, kurie gyveno neteisėtoje santuokoje, prieš mirtį parodytus atgailos ženklus, idant būtų išvengta papiktinimo dėl katalikiškų laidotuvių. Tačiau tradiciniu posakiu „apie mirusįjį gerai arba nieko“ reiškiamas jautrumas gedintiesiems ir dalykai, kuriuos kunigai sužino atlikdami sielovados pareigas, paprastai verčia susilaikyti nuo viešo skelbimo kitų priežasčių, lemiančių ganytojų sprendimus, arba jos paaiškinamos tik artimiausiems giminėms, kurie asmeniškai kreipiasi dėl laidojimo apeigų.

Katalikų Bažnyčia, žvelgdama į kiekvieno savo nario gyvenimo liudijimą, nenusako nei vieno žmogaus amžinojo likimo, visus pavesdama Dievo gailingumui ir teisingumui. Tik vienas Dievas iki galo pažįsta žmogaus širdį, jo motyvus ir siekius, jo gerus darbus ir paklydimus, o mes maldaujame Jo gailingumo kiekvienam, pasibeldusiam į Dangaus Tėvo namų vartus. Kaip dar V amžiuje knygoje *Apie pagalbą mirusiesiems* rašė Bažnyčios mokytojas šv. vyskupas Augustinas, Bažnyčia meldžiasi už vėles „atmindama bendrai visus mirusiuosius krikščionis ir katalikus, kad ir nemindama jų vardų. Tad, kai nėra tėvų ar

vaikų, giminių ar draugų, už juos meldžiasi visų bendra dvasinė Motina. O jeigu nebūtų šitų maldavimų, kurie atliekami už mirusių su tikru tikėjimu ir pamaldumu, tai sieloms nebūtų jokios naudos, nors jų bedvasiai kūnai būtų ir švenčiausioje vietoje paguldyti.“ Raginu jus nuoširdžioje maldoje prisiminti visus jums brangius mirusių ir gyventi krikščionišką gyvenimą, kuris žadina viltį susitikti su jais Viešpaties Karalystėje.

Kardinolo A. J. Bačkio homilija Vilniaus arkikatedroje šv. Mišiose meldžiantis už a. a. prezidentą A. M. Brazauską

2010 m. liepos 1 d.

Brangieji,

Mirties akivaizdoje žmogaus gyvenimo prasmė ir vertė atsiskleidžia ypatingu būdu. Sukurti pagal Dievo paveikslą ir panašumą, mes nenumaldomai ilgimės ir trokštame Kūrėjo dovanoto gyvenimo. Tokio gyvenimo, kurio nevaržo prabėgantis laikas, kuris nepažįsta netekties ir atskleidžia mums amžinybės tikrovę.

Šiandien evangelijoje Kristus sako: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (Jn 14, 5–6).

Šį **Kelią** atrasti ir juo keliauti mus pirmiausia įgalina Krikšto malonė. Daugelis žmonių turi būti labai dėkingi savo tėvams, kad jie pakrikštydami savo atžalas parodė jiems tikrąjį gyvenimo kelią – Kristų. „Krikštu įtrauktas į Kristų, pakrikštytasis padaromas panašiu į Kristų. Krikštas išpaudžia krikščioniui dvasinę neišdildomą jo priklausomybės Kristui žymę. Tos žymės nepanaikina jokia nuodėmė, net jeigu ji sutrukdo gauti Krikšto teikiamų išganymo vaisių“ (KBK 1272). Geriausia, ką tėvai gali duoti savo vaikams, – tai padėti jiems susitikti su Kristumi, kuris yra ištikimas ir kantrus kiekvieno žmogaus kelionės palydovas, Atpirkėjas ir Gelbėtojas.

Nė vieno žmogaus gyvenimo kelionė nebūna aiški ir tiesi. Pasaulis yra nuolatinė gėrio ir blogio kovos vieta. Žmogui ne visuomet lengva atskirti gėrį ir tiesą. Dar sunkiau ryžtis gėriui tarnauti ir tiesa gyventi. Todėl mums būtina pagalba, kurią gali suteikti ne kiti žmonės, ne abstrakčios gamtos jėgos, o vienintelis konkretus Kristus. Jis mums sako esąs tikroji **Tiesa**. Jame esame įskiepyti kaip šakelė į medžio kamieną, Jo

meilė mums buvo apreikšta ant kryžiaus. Nuo Golgotos kalno spinduliuoja Tiesa, kuri neieško sau garbės ir malonumų, bet trokšta save atiduodama gelbėti paklydėlius, kad jie gyventų.

Kas yra tiesa? – ironiškai klausė Pilotas Kristaus. Šį klausimą su dar didesniu skepticizmu šiandien nuolat kartoja mus supantis pasaulis. Taip yra todėl, kad Tiesa nepatogi ir nemylima. Visaip stengiamasi ją paversiti reliatyvia, pritaikyti savo vienadieniams tikslams. Todėl vieninteliame Kristuje Tiesa įgyja tikrąją vertę ir neužtemdomą aiškumą. Net ir daug klajojęs bei klydęs, žmogus Atpirkimo dėka turi galimybę atsiversti, atsigręžti į Tiesą, kuri spindi Kristaus veide.

Pagaliau Kristus yra mūsų tikrasis **Gyvenimas**. Apaštalas Paulius sako: „Jei mes esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvenimą su juo. Mes žinome, kad prisikėlęs iš numirusių Kristus daugiau nemiršta; mirtis jam nebeteri galios“ (Rom 6, 8–9). Gyvenimo saulei palietus horizontą, mūsų akys ieško to, kas yra anapus žemiškosios tikrovės. Daugybė dalykų, kurie atrodė svarbūs ir reikšmingi, kurių taip atkakliai siekėme, už kuriuos įnirtingai kovojome, dėl kurių jaudinomės, nebetenka prasmės. Vienintelis svarbus klausimas, kuris iškyla prieš mus – tai gyvenimas: kas jis yra, kas su juo bus, ar jis pasibaigs?

Žemiškojo gyvenimo pradžia ir pabaiga susitinka svarbiausiam mūsų egzistencijos taške – Krikšto malonėje. Katalikų Bažnyčios Katekizmas sako: „Krikštas yra amžinojo gyvenimo antspaudas. Tikintysis, išlaikęs antspaudą iki galo, tai yra likęs ištikimas savo Krikšto priesakams, galės mirti, pažymėtas tikėjimo ženklu, lydimas savojo tikėjimo, laukdamas jo atbaigimo – palaimingojo Dievo regėjimo – ir turėdamas viltį prisikelti“ (KBK 1274).

Vis dėlto Krikšto malonės dėka gautas naujas gyvenimas nepanaikina žmogaus prigimties trapumo – jo silpnumo ir polinkio nusidėti. Todėl Kristus mus kviečia: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“ (Mk 1, 5). Maža to, Jis padeda įgyvendinti šį kvietimą. Išganytojo mirtis ant kryžiaus ir jo gailestinga meilė pirmiausia buvo parodyta nusidėjėliams, idant šie atsiverstų ir priimtų tikrąjį Gyvenimą. Bažnyčia visus laiko savo prieglobsčiu. Ji nuolat kviečia atgailai ir atsinaujinimui, idant jos nariai būtų nuskaistinti ir su visišku pasitikėjimu Viešpaties atlaidumu peržengtų mirties slenkstį.

Gimęs tikinčioje šeimoje, Prezidentas Algirdas Mykolas per Krikštą buvo įvesdintas į Bažnyčią, į katalikų bendruomenę. Būdamas aukštas ateistinio režimo pareigūnas, jis ilgus metus gyveno nuo šios bendruo-

menės atsiribojęs. Tačiau dievobaimingumas išsilaikė jo širdyje, tėvų skiepytas supratimas, kas yra šventa, ką būtina gerbti, paliko pėdsakus jo sąmonėje. Todėl pasikeitus visuomeninėms sąlygoms jis palaikė Bažnyčios restituciją ir rodė deramą pagarbą tikinčiųjų jausmams. Eidamas valstybės vadovo pareigas, jis pagarbiai pasitiko pirmą kartą Lietuvą aplankiusį Šventąjį Tėvą Joną Paulių II ir kiek galėdamas prisidėjo, kad jo apaštališkoji kelionė būtų patogi ir sklandi.

Krikščioniškas ugdymas ir suvokimas, kad nesame pasaulio valdovai, kad mus nuolat lydi Apvaizdos žvilgsnis, velionį skatino vengti aštrių sprendimų, neaitrinti žaizdų, atsivėrusių sunkiuoju laikotarpiu. Pagal savo supratimą jis siekė, kad visi lietuviai, nepaisant jų praeities, rastų savo vietą Nepriklausomybę atgavusioje valstybėje, ir todėl tapo ypatinga atrama tiems, kuriuos slėgė kolaboravimo našta. Jis išreiškė staigių permainių sukrėstos, sunerimusios daugumos lūkesčius, įkūnijo stabilumo siekį. Pasirinktoji pragmatinė ir realistinė kryptis netenkino puoselėjusių aukštesnius idealus, tačiau buvo įgyvendinama apdairiai ir nuosaikiai.

Šių metų vasario pradžioje, per Pasaulinę ligonių dieną, lankydamas Santariškių klinikų pacientus, aplankiau ir Prezidentą Algirdą Brazauską, kuris tuo metu buvo reanimacijos palatoje. Jis man tada pasakė: „Su dideliu susidomėjimu skaitau Šventąjį Raštą. Man labai imponuoja Kristus.“ Žemiškos kelionės pabaigoje, kai susiaurėja bičiulių ratas ir vis mažiau žmonių patraukia mūsų dėmesį, su mumis lieka Kristus, Jis iškyla į centrą, nes vienintelis palydės mus į amžinybę. Kaip šiandien girdėjome sakant šv. Paulių: „Krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi amžinąjį gyvenimą“ (Rom 6, 4).

Dėkokime Dievui, kad Jis parodė mums tikrąjį Kelią, Tiesą ir Gyvenimą. Dėkokime tėvams, kurie Krikštu ir krikščionišku ugdymu šeimoje suteikė mums amžinybės kraitį. Jei ir ne visuomet buvome Dievui ištikimi, Jis nuolat mūsų laukia, niekadęs neapleidžia. Paklęsti gyvenimo kelyje yra žmogiška, tačiau visi esame kviečiami sugrįžti į Tiesos akiratį. Tai gali tik tie, kuriems Kristus yra savas, kurie išlaikė Krikšto metu įduotos žvakės šilumą ir šviesą. Telydi ši šviesa velionį į amžinuosius namus, o mums visiems tenušviečia tikrąjį Kelią ir tepadedą gyventi Tiesą, kuri mums byloja, kad esame sutverti nesibaigiančiam buvimui Dievo artumoje.

Kardinolo A. J. Bačkio pamokslas Vilniaus arkikatedroje švenčiant Valstybės dieną

2010 m. liepos 6 d.

Brangūs tikintieji,

Ką tik girdėjome apaštalo žodžius: „Jėzus ėjo per visus miestus ir kaimus, [...] skelbdamas Karalystės Evangeliją ir gydydamas visokias negales“ (Mt 9, 35). Neseniai minėjome 1000-ąsias metines, kai Evangelijos žinia pirmą kartą pasiekė mūsų tautos pakraščius ir buvo palaistyta kankinystės krauju. Šiandien švenčiame Mindaugo krikštą, o drauge ir Valstybės dieną, nes su valdovo krikštu ir karūnavimu Lietuva įgijo valstybės statusą. Didžiuojamės savo krašto garbinga praeitimi, jo pripažinimu popiežiaus ir pasaulio akivaizdoje. Šventasis Tėvas patikėjo karaliui Mindaugui perduoti Kristaus mokymą Lietuvos žmonėms.

Deja, tikėjimo šviesa nebuvo stipri ir netruko išblėsti. Prireikė dar gero šimtmečio, Vytauto ir Jogailos pastangų bei ryžto, kad Evangelijos sėkla vėl sudygtų šioje žemėje. Ne dalijamais baltais krikšto marškiniais, o asmeniniu krikščionių liudijimu, kartais – iki kankinystės, sustiprinta Geroji Naujiena rado kelią į mūsų protėvių širdis. Šį kelią lydėjo daugybė kovų, atkritimų, nuopolių, persekiojimų ir tylaus, tačiau didvyriško Dievo meilės liudijimo, uždegdavusio žmonių širdis troškimu pažinti Tą, kuris sako: „Aš atėjau įžiebtį žemėje ugnies ir taip norėčiau, kad ji jau liepsnotų“ (Lk 11, 49).

Kristaus Žinia yra geroji Dievo meilės Žinia. Ji nepadedą pelnyti garbės vainikų, susikrauti turtų, įgyti galios, bet atveria vartus į amžinąjį gyvenimą, pranokstantį visus šios žemės turtus ir galybes. Tikėti Evangelija – tai pasitikėti Dievo pažadu, kad žmogaus laimė neatšiejama nuo Kūrėjo ir Atpirkėjo galeistingumo. Būtent tokio tikėjimo dėka mūsų tėvai nepalūžo tremtyje, kalėjimuose ir lageriuose. Būtent toks tikėjimas padėjo krikščionims atsilaisyti prieš sovietinio ateizmo prievartą, išsaugoti ir tegu slapčia, bet perduoti Evangelijos žariją iš kartos į kartą. Su šia ugnimi krūtinėje lietuvių tauta pasitiko savo laisvę.

Tačiau ar šiandien mes dar galime pasakyti, kad esame krikščioniška tauta? Ar Kristus, savo apaštaluose keliaujantis per mūsų miestus ir kaimus skelbdamas savo Karalystės Evangeliją ir gydydamas visokias negalias, yra pasitinkamas, atpažįstamas ir su džiaugsmu priimamas? Anuomet karaliui Mindaugui labiau rūpėjo karūna, o ne krikštas. Vėlesnis jo gyvenimas rodo, kad Geroji Naujiena nebuvo įleidusi šaknų į jo

sielą. O kaip yra su mumis? Kas mums yra Kristaus Evangelija? Ką šiandien reiškia būti krikščionimi? Ar pakanka surengti puošnias Krikšto ir Santuokos apeigas, dalyvauti šv. Mišiose, kurias iškilmių organizatoriai įtraukia į renginių programą? Ar pakanka, kad mūsų vardas įrašomas į bažnyčios krikšto knygas?

Evangelija kviečia kiekvieną susitikti su gyvuju Kristumi ir asmeniškai įsipareigoti gyventi pagal Jo Žodį, kuris, degdamas mūsų širdyse, apšviečia Jo dar nepažįstančius. Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II sakė: „Skelbti Kristų – visų pirma reikia būti Jo liudytoju savo gyvenimu. Tai pats paprasčiausias ir kartu veiksmingiausias jūsų turimas evangelizacijos būdas, kai regimą Kristaus buvimą išreiškiame savo gyvenimu, vykdydami kasdienius įsipareigojimus ir kiekvieną sprendimą suderindami su Evangelija. Šiais laikais pasauliui labiausiai reikia liudytojų [...] Kristaus mokinys niekada negali būti pasyvus ir abejingas įvykių stebėtojas. Priešingai, jis jaučiasi atsakingas už socialinės, politinės, ekonomines ir kultūrinės tikrovės perkeitimą.“

Kristus mus subūrė į Bažnyčią, kuriai Dievas patikėjo saugoti Evangelijos Žinios tyrumą, perduoti ją neiškreiptą, nepritemptą prie žmonių kasdienių poreikių. Bažnyčia nėra paslaugų teikėja ir joje negalima užsisakyti ar išsirinkti tik to, kas atitinka mūsų skonį ir norus. Bažnyčia yra Kristaus atpirkimo vieta, kurioje nusidėjėlis, išpažinęs nuodėmes, per Viešpaties kryžių patiria Jo gailėstingumą ir atleidimą. Bažnyčioje evangelinis Kristus tampa mūsų sužeistos širdies gydytojas, įveikiantis visas *mūsų ligas bei negalias*.

Tačiau Dievo gailėstingumo nevalia tapatinti su pakantumu blogiui. Gailėstingumas neatsiejamas nuo teisingumo, kuris – ne mūsų nuosavybė. Tik Dievui atsiveria tiesos pilnatvė, o mes ją pažįstame tiek, kiek Jis mums leidžia per Apreiškimą ir kiekvieno žmogaus sąžinę. Istorija primena, kaip pasaulio valdovai norėjo pasinaudoti Bažnyčia savo tikslams. Ji yra aplaistyta krauju daugybės kankinių, kurie nepabūgo mirties, bet nesmilkė stabams. Šv. Tomas Moras, Anglijos valstybės kancleris, drauge su vyskupu Fišeriu karaliaus Henriko VIII buvo nužudyti už tai, kad nepritarė valdovo neteisėtai santuokai. Bažnyčia turi savo teisę ir pareigą, kuri ne visuomet paranki bei patogi, tačiau padeda jai išlikti laisvai ir nepriklausomai.

Taigi gyventi Evangelija ir ją liudyti yra sunkus uždavinys, nes pasaulis yra nuolatinėje įtampoje tarp gėrio ir blogio. Pasak popiežiaus Pauliaus VI: „Galima sakyti, kad pasaulį judina dvi priešingos jėgos: meilė ir neapykanta. Jos tarsi potvyniai ir atoslūgiai nepaliaujamai purto žmonijos vandenyną. [...] Evangelinis meilės

Dievo apreiškimas perkeitė žmonijos dvasinę padėtį Dievo atžvilgiu. Nuo šiol ji turi sakyti „taip“ Dievui, kuris yra Meilė ir kuris mūsų prašo meilės, mūsų stipriausios meilės, ir tuomet žmonija pakylėjama iki šiol pasaulio istorijoje dar neregėtos jėgos ir vilties, arba ji atmeta Meilės Dievą, ir tada ji sudrebinama iki pamatų: kyla visa apimančios neapykantos, visa apimančio žiaurumo pagunda, pasaulinių karų beprotybė.“

Gėrio ir blogio kova vyksta kiekvieno širdyje. Tik ši kova nulemia, ar žmogus tampa taikos ir meilės nešėju, ar karo kurstytoju. Gėrio pergalė mūsų širdyse nėra tik asmeninis reikalas – nuo jos priklauso visų likimas. Šventasis Paulius primena Timotiejui, kad „kovotų gerą kovą, išlaikytų tikėjimą ir gerą sąžinę. Jos atsižadėjus, kai kurių tikėjimo laivas sudužo“ (1 Tim 1, 18–19). Kiek daug karų vyksta mūsų šeimose, bendruomenėse, darbovietėse, visuomenėje. Gausu nesusikalbėjimo ir pykčio. Šiose kovose negali būti garbingos pergalės. Vatikano II Susirinkimas sako: „Per visą žmonijos istoriją tęsiasi atkakli kova su tamsybių galybėmis; pradėta nuo pasaulio pradžios, ji truks, kaip sako Viešpats, iki paskutinės dienos. Įtrauktas į šią kovą žmogus turi nuolat grumtis, kad laikytųsi gėrio; savo vidinę vienybę jis gali pasiekti tik didelėmis pastangomis, Dievo malonės padedamas“ (GS 37).

Užuot kaltinę kitus ir kovoję su jais, mes turime paklausti savęs: ką aš turiu daryti, kad pasaulis būtų gražesnis ir geresnis? Ką turiu daryti, kad krikšto malonė mano gyvenime duotų gerų vaisių, o ne liktų, kaip šiandien girdėjome sakant pranašą Ozėją, „tik stiebeliai be varpų, kad nebūtume tie, kurie sėja vėją ir pjaus audrą“ (plg. Oz 8, 7). Šios dienos Evangelija mums atsako: „Matydamas minias, Jėzus gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apleisti lyg avys be piemens. Tuomet jis tarė mokiniams: [...] Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 36–38). Tai žodžiai, kviečiantys kiekvieną krikščionį ne tik melstis, bet ir būti *pjūties šeiminko darbininkais*. Jėzus prašo visų mūsų įsileisti Jo Gerąją Žinią į savo širdis, kovoti su savo nuodėmėmis ir nešti Kristaus Evangeliją pasauliui. Savoju gyvenimu turime liudyti amžinąsias vertybes, grįstas ne nauda ir garbe, bet tiesa. Turime stiprinti sutuoktinių meilę, perduoti ją mažutėliams, kad jie augtų meilės dvasia, padėti seneliams, ligoniams, vargšams. Padėti vieni kitiems, o ne niautis tarpusavyje.

Bažnyčiai Evangelijos dovana patikėta ne kaip istorinė atgyvena, o kaip gyvas susitikimas su prisikėlusiuoju Kristumi, idant ne tik lūpomis išpažintume tikėjimą, bet ir juo gyventume. Šventasis Tėvas Benediktas, tęsdamas savo pirmtako Dievo tarno Jono Pauliaus II raginimą, kviečia šių dienų Bažnyčią atnaujinti evangelizaciją

senajame Europos žemyne. Esame kviečiami priimti Kristaus Žinią kaip gyvą ir veiksmingą, mokančią nepaklysti, nepasiduoti šėtono gundymams, nepalūžti sunkumuose. Gyvu tikėjimu, viltimi ir meile turime liudyti, kad Kristus ir šiandien žengia mūsų tautos keliais ieškodamas suvargusių savo vaikų, maitina juos Gyvybės Duona, kurioje Jis panoro likti tarp mūsų. Nebijokime atverti sielų Kristui, priimti Jį gyvą, Prisikėlusį. Nesitenkinkime tik istorija bei gražiomis tradicijomis.

Primindamas Lietuvos vyskupų laišką, parašytą padėkos už laisvę metams, dar kartą raginu: „Atverkite širdis vilčiai ir meilei, nes nusivylimo, skaudaus neteisingumo jausmo sukeltas pyktis, priešiškus savo Nepriklausomai valstybei yra blogis. Turime jį kaip galėdami tvardyti, nes jis neleidžia pasinaudoti laisve, užauginti ir skinti laisvės vaisius.“ Melskime, kad Dievo padedami išsaugotume tikėjimo malonę, stengtumės geriau pažinti Kristaus Evangeliją ir būti uoliais jos liudytojais. Melskimės už savo Valstybę ir jos vadovus, kad jie Kristaus pavyzdžiu nesavanaudiškai tarnautų savo tautai.

Žolinės aštuondienio Pivašiūnuose atleidų tvarka ir laikas

2010

PADĖKOS UŽ LAISVĘ METAI

Atleidų išvakarių pamaldos – rugpjūčio 14 d., 18 val.

Rugpjūčio 15 d. (sekmadienis) – **Žolinė** – melsimės už Lietuvos žemdirbius

Rugpjūčio 16 d. (pirmadienis) – melsimės už šeimas, Šeimos centrų darbuotojus

Rugpjūčio 17 d. (antradienis) – melsimės už ligonius ir *Caritas* darbuotojus

Rugpjūčio 18 d. (trečiadienis) – melsimės už dvasininkus ir vienuolius bei melsime pašaukimų į dvasinį luomą

Rugpjūčio 19 d. (ketvirtadienis) – melsimės už parapijas ir bendruomenes

Rugpjūčio 20 d. (penktadienis) – melsimės už vaikus ir jaunimą, Jaunimo centrų darbuotojus. Šią dieną taip pat melsimės, kad Dievo Tarnas arkivysk. Teofilius Matulionis, Kaišiadorių vyskupas, būtų paskelbtas šventuoju

Rugpjūčio 21 d. (šeštadienis) – melsimės už tikybos mokytojus ir visus pedagogus, Katechetikos centrų darbuotojus

Rugpjūčio 22 d. (sekmadienis) – Švč. M. Marijos Karalienės minėjimas; Rožinio maldos mylėtojų – „Gyvojo rožinio“ ir „Marijos legiono“ narių diena

Atleidų užbaigos pamaldos

rugpjūčio 22 d., 12 val.

Atleidų dienomis šv. Mišios – 10, 12 ir 18 val.

Švč. Sakramento adoracija, Rožinio malda – nuo 11 iki 12 val.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
LT-44131 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“